

KULTURA ETA GAZTERIA BATZORDEAK 2009KO EKAINAREN 23AN EGINDAKO BILKURAREN HITZEZ HITZEKO TRANSKRIPZIOA

*Arratsaldeko laurak eta hogeitabederatzian
hasi da bilkura*

LEHENDAKARIAK (Atutxa Iza): Arratsalde on.

Hasiera emango diogu batzorde honi Kultura eta Gazteria Batzordeari eta lehenengo puntua "2009ko maiatzaren 27an egindako eratze bilkuraren akta eta irakurri, eta hala badagokio, onestea". Irakurrita izango dugu guztiok. Beraz, onartzen da? Bale.

Bigarren puntua eta hirugarrena gai berari buruzkoak direnez, beste batzordeetan egin den bezala, elkartu egingo ditugu. Beraz, sailburu anderea zurea da hitza.

KULTURA SAILBURUAK (Urgell Lázaro): Eskerrik asko. Ez dakit entzuten den. Bai?

Buenas tardes. Voy a –si le parece bien al presidente de la Comisión–, voy a proceder a presentar a la parte del equipo que me acompaña y luego ya iniciaré la comparecencia.

A mi derecha está Josean Blanco, director del Gabinete y de los Medios de Comunicación Social, y a mi izquierdo Antonio Rivera, viceconsejero de Cultura, Juventud y Deporte, y Ramón Mario Etxazarreta, viceconsejero de Política Lingüística.

Lehendakari jauna, batzordekide jaun andreok, batzorde honen aurrera etorri naiz Kultura Sailak datozen urteotan garatuko duen politikaren abiapuntu filosofiko eta ardatz edo ildo nagusien berri ematera. Nire lehen hitzak ordea, joan den ostiralean ETAren terrorismo koldar, anker eta antzuak hil zuen Eduardo Pueyes García euskal herritarra gogoratu eta gorazarre egiteko izango dira, bai eta, nola ez haren familiari, lehenik, eta estatuko Segurtasun Indarrei eta Ertzantzari dolumina eta elkartasunik hurbilena adierazteko ere, neronen eta Eusko Jaurlaritzaren Kultura Sailaren izenean.

Guztiei, eta batzorde hau osatzen duzuenoi ere, berretsi nahi dizuet gure sailak tinko eta kemen osoz lan egingo duela dagokion alorrean terrorismoaren arrazoi gabekeriaren orri beltza behin betiko atzean uzteko. Bortizkeriaren kultura esamoldea erabiltzen da batzuetan gure herriak jasaten duen fenomeno lazgarri hori inguratzen duen guztia izendatzeko, baina ezin topa daitezke zinez eta benetan elkarrengandik urrutiagoa dauden bi kontzeptu, kultura errotik baitago bortizkeriari

kontrajarrita erabateko antonimoa baita, guztiz bateraezina da eta sinetsita nago haren antidotoa ere badela, eta konpromezua hartzen dut nire ardura kargu berritik ahal ditudan ahalegin guztiak egingo ditudala hala izan dadin.

Hona ekarri gaituen egitekoari helduz, herritarren ordezkari den legebiltzar honen langintzan eta baita administrazioaren kudeaketa lanean ere erabat berriak denak erakutsi behar duen apaltasunarekin, hasi nahi dut nire agerraldia zuen lankidetzara eskatuz eta eskertuz, eta zuen ekarpenei errespetu osoz eta une oro abegi ona egingo diegan konpromezu formala hartuz, izan ere, zuen lankidetzara eta ekarpen horiek beharrezkoak izango baitituz nire ardura eta ibilbide berri honetan.

Are gehiago, kontuan izanda zuek, gehienok behintzat, esperientzia eta eskarmentu luzea duzuela herritarren ordezkari gisa ezezik, baita kudeaketa politikoaren ardurarik gorenetan ere. Konpromezu sendo eta irmo horren barruan sartu nahi dut, oro bat, agintaldi honetan Kultura Sailak oro har, eta neronek bereziki, ahalegin guztiak egingo ditugula bai legebiltzar honetan ordezkatuta dauden eta bai gizartean elkar bizitza baketsuan dauden askotariko sentiberatasun ideologikoak bat etortzeko moduko politikagintza bultzatzeko.

Politikagintza horren oinarri filosofiko nagusiak aipatzen hasita, ezin dezakegu aipatu gabe kultura hitza. Gizarte moderno eta ireki batean balio polisemikoa garatuz joan dela denborarekin, gero eta adiera gehiago ematen diolako gizarteak berak, gizarte hori gero eta anizkoiagoa den neurrian.

Tradizionalki, kulturatzat hartu dugu gizakiek eta gizarteek abstraktuaren esparruan sortu duten guztia, pentsamendua, edertasuna, sublime dena, hala idatziaren nola ahozkoaren, ikusizkoaren edo beste zer nahien bidez sortutakoa. Baina kultura ildo horretatik norbanakoen ihardueraren emaitzen batuketa edo metaketa hutsetik haruntzago doa, gizarte osoaren askotariko emaitza ere bai baita. Hori hala izanik, dimentsio politiko nabarmena ere badauka, bai norbanakoei eta baita haiek osatzen dituzten erkidegoei ere, edo nahi bada herriei, halako nortasun ezaugarri batzuk ere eransten dizkielako.

Horren bestez, kulturak badu halako proiektio sinboliko, ikoniko eta enblematiko bat, bai geure buruari eta bai geure inguruneari ere aditzera ematen diona zer garen eta nolakoak garen, bai eta zer eta nolakoak izan nahi dugun ere, nola ulertzen dugun geure ingurua edota zer nolako garrantzia ematen diogun inguratzen gaituenari, eta gure aurreko belaunaldiek utzi diguten eta gure ondorengoei utzi nahi diegun era guztietako ondareen multzoari.

Baina kultura ez da soilik nortasunari loturik dagoen zerbait, kulturak ez dizkigu soilik halako edo bestelako nortasun ezaugarri batzuk ematen edo ezaugarri horiek besteren aurrean azpimarratzen eta finkatzen. Kultura ez baita unibokoa, adiera bakarrekoa, geldia eta itxia, aldaezina eta endogamikoa. Benetakoa kultura, ezin liteke bestela izan, gainera, zerbait bizia eta dinamikoa da, aldakorra eta askotarikoa, irekia eta baita kontraesankorra ere. Horregatik, kultura ezinbestean askea da eta ezin da inposatua izan. Norbanakoak eta gizarteak askeago bihurtzen

ditu eta gai bihurtzen ditu inguruko errealitateaz beren buruari galderak egiteko eta bide horretatik errealitate hori gainditu eta eraldatzeko.

Hori hala izanik, bistan da askatasunik gabeko kulturarik ez dagoela, gure herriaren beraren historiako urterik ilunenek ongi erakutsi ziguten bezala. Honek esan nahi du gizarte demokratiko, ireki eta aske batean kulturak gizarte horren beraren aniztasunaren adierazgarri izan behar duela, eta gai izan behar duela aldi berean iraganetik iritsi zaizkigun tradizioz onenak iraunarazteko eta tradizio horiek etengabe eguneratu eta etorkizunerantz proiektatzeko.

Baina baita gizarte garaikideak bere baitan sortzen naiz beste nonbaitetik eskuratzen dituen tradizio eta balio berriak bultzatzeko ere. Sail honek bere ihardueraren oinarrizko lehen ardatza izango du, esan dudanaren bidetik, kultura berez dela garrantzitsua, ez dela bakarrik halako nortasun bat eraikitzeke tresna bat, edo herri baten sinbologia edo ikonografia finkatzeko edo hedatzeko lanabesa.

Gure politikaren filosofia nagusi izango da kulturak berezko balioa duela, eta kultura izan behar duela xede, mugarri eta marra. Oro har, kultura horrela ulertzen badugu, euskal kultura deitzen duguna ere askotarikoa, irekia eta askea dela esaten ari gara eta beraz gurea bezalako gizarte ireki eta askotariko baten adierazpide izan behar du.

Garrantzia eman die, nola ez, gure tradizioei eta beste herrien aurrean bereizten gaituenari, baina orobat gure errealitatea ulertzeko, adierazteko, berregiteko eta hobetzeko modu desberdinak islatu behar ditu. Eta oraingo, nahiz etorkizuneko euskal herritar berrien ekarpenak errespetuz bereganatu, zaindu eta sustatu behar ditu.

Horrela bakarrik izan daiteke kultura bizia, kultura indartsu eta osasuntsua, gaurkotasunean sendo sustraitua eta etorkizunerantz proiektatua. Euskal kulturak denbora luzea igaro behar izan du bere buruari begira, bere baitara bildua, esanahi murriztu eta murriztaile batekin askotan, eta hori egoki izan da eta zuzen ezinbesteko zorra baita hori berpizteko ahaleginean diharduen edozein kulturarentzat.

Baina euskaldunon kulturak beste aro batera igaro beharra dauka orain, bere esanahia zabaldu eta aberastu beharra dauka, orain egokitu zaigun garaia eta ingurune berriari egokituz, sustrai sendoekin modernotasunerantzko jausia emanez.

Bestela esanda, euskal herritarrok bagara izan, beste herri guztiak bezalaxe, halako kultura, halako historia, halako tradizio berezi batzuen eroale eta oinordeko eta horien bizi iraupenean kate luze baten kate begi izateko ardura dugu. Baina era berean kultura, historia eta tradizio horiek odol berritu eta bizi berritu behar ditugu, guregandik kanpora ere begiratzuz munduko beste herrietatik datozkigun ekarpenik onenak guretzat eta gure artera etorri diren herritar berrien kultura adierazgarri onenak errespetuz gutartzen.

Askotariko ekarpen horien arrago horretatik ateratako emaitzak bakarrik lagun diezaiguke errealitate berriekiko jakinmina gure baitan ernatzen eta datorkigun mundu globalari beldurra galtzen, ezinbesteko baldintzak baitira horiek herrialderik aurreratuenetako herritarren artean parez-pare egoteko, askatasunez eta berdintasunean, gure nortasuna osatzen duten askotariko izaera desberdinak galtzeko beldurrik gabe. Aldatzeko beldurraren ordez, berritasunekiko eta berrikuntzarekiko grina behar du euskal kulturak ere, euskaltasuna osatzen duen nortasunari edo haren espazio sinbolikoa hezur mamitzen duten nortasun desberdinei eusteko grina bezalatsu.

Bestalde, gaur egun bizitzen eta jasaten ari garen egoera ekonomiko zailean, gure sailak argi du, eta argi adierazi nahi dio euskal gizarteari, kultura inbertsio on bat ere badela, dimentsio ekonomiko garrantzitsuko baliabide bat dela eta ez garai hoberen zain sakrifika daitekeen osagarritzko apaingarri bat.

Kultura bizi indartsu batek indar handia eduki dezake krisialdien eztenak amuzteko, gure ondarerik garrantzitsuena den giza kapitala deitzen den horretan inbertitzea esan nahi duelako eta beraz oraingo kinka larritik duintasunez ateratzea lagun diezagukeelako eta halaber gaitasun handia duelako hainbat ekoizpen sektore bizi berritzeko, geure hiri eta herrien irudia bultzatzeko eta horrela bai geure begien aurrean eta baita munduko beste biztanleen begien aurrean ere hobetzeko.

Beste alde batetik, esan oi den bezala, krisi garaiak aukera garai ere badira eta ala izanik aukera hona izan daitezke kulturaren alorrean orain arte egin dugun ibilbideaz garenaz eta izan nahi dugunaz, daukagunaz eta ez daukagunaz eta behar dugunaz edo beharko ez genukeenaz ere gogoeta egiteko.

Urte (...) edo (...) urteetan gurea bezalako gizartea aberats edo ongizatatetxoetan joera izaten da beti gehiago eta gehiago pilatzeko, gehiago eta denetarik eduki nahi izaten dugu, horrelako zerbait gertatu zaigu guri ere, zergatik ez aitortu, euskal autogobernuaren 30 urteotan asko eta asko lortu dugu bai herri erakundeek ekimenagatik eta baita gizarte eragileek lan eskerga eta eskergarriagatik ere.

Kulturaren esparruan ere, (...) amets utzikoak ziruditenak lortu ditugu ugari eta alor ugarian gainera, artean, literaturan, musikan, kirolean, sorkuntza mota desberdinetan eta eskertzea eta aitortza sor dizkiegu gure oraingo ardura honetan gu baino lehenago ibili direnei, ala udal guztietan, nola hiru Aldundietan eta Jaurlaritzan ere lan ona denoren diren lorkuntza horien atzean lan bikaina egin dutenei.

Orain ordea ez urte edo behi argalen urteetan sartuta gaude eta egokiera hau oso aukerakoa izan daiteke nor gehiago edo beti gehiago horretan planto egiteko, arnasa hartzeko eta daukagun eta pilatuz joan garen guztia ondo edo gaizki kudeatzen eta probetxatzen ari ote garen hausnartzeko doikuntzak eta hobekuntzak sartze arren beharrezkoa bada.

Hain zuzen, hori egin nahi dugu gure sailean datorren aldi beti krisialdi garaian ohikoak diren mozketak eta artazi kolpeak egin ordez, eta egin nahi dugu, besteak beste, lehen esan dugun bezala, kultura potentzial ekonomiko guztiz probetxagarria duelako eta ez dugulako nahi kultura izan dadin askotan izaten den bezala krisi garaian ekonomiari ematen zaion lehentasunaren pagaburua.

Kultura sailaren oinarritzko beste ardatz bat izango da denon kultura eta denontzako kultura sustatzea euskal gizartea orainaren erronka eta desafioari aurre egiteko moduan jarriko duen kultura, askotariko gizarte baten nahi eta beharrei erantzuteko gai izango dena eta munduari irekia.

Hitz batean, kultura demokratiko bat, demokratikoagoa nahi baduzue, zergaren eta zer nahi izan dugun kontatzeko orduan gizartea osatzen dugun guztion aspirazio eta imaginario kolektibo desberdinei irekita egongo dena.

Beste aldetik, kultura demokratiko baten beste balio ezin besteko bat bakearen eta bakerako kultura da, gure politikagintzak lehentasunen artean izango duen zalantzarik gabe helburu hori.

Gizarte zuzen eta bidezko baten ezaugarriak behinenak diren tolerantzia, giza eskubideen utzi ezineko defentsa edo urkoarekiko enpatia jarritz gure jardura politikoaren erdigunean, elkarrizketa, pentsamendua eta artea izanik elkarren dogma bakarra.

Zentzu horretan euskal artistek eta kultura alorreko gizarte eragileek ezin diote bizkarra eman euskal herritarren bake nahiriari eta beren artea eta lana ezin besteko bide lagun izan daitezke bakea posible bihurtzeko ahaleginean.

Zuen laguntza eta ekarpenarekin bultzatu nahi dugun kulturak, kultura hurbila izan behar du bestalde, alegia funtsezko balioetat herritarren parte hartzea izango duenak eta herritarrengandik eta herritarrentzat sortutako politika garatuko duena eta aintzat hartuko dituen herritarren gizartean besoz besoz bizi diren sentiberatasunak kultura adierazpen guztiak eta gizarte horren berezko konplexutasuna.

Kultura sailaren ardura garrantzitsuenen artean dago bestalde hizkuntza politika deitu oi dena, aurrerago jorratuko dut gai hau luze eta zabalago, baina hasiera honetan utzidazue behintzat esparru honetan gure jardura bultzatuko duen espiritua azaltzen.

Behar beharrezkoa iruditzen zaigu puntu honi dagokionez autonomi estatutuan eta 82ko euskararen legean nagusitu zen adostasun giroa berreskuratu eta are zabalago egitea, eta ildo horretatik bat gatoz XXI menderako hizkuntza politikaren oinarriak izenburuz bultzatutako (...) irekiaren ondorengo txostenean aipatzen den adostasunean oinarritutako itun berrituaren ideiarekin.

Gure sailaren beste konpromezu irmo eta sendo bat izango da euskararen inguruzko oinarrizko adostasunak zabaltzea eta indartzea, gizartearen beraren barruko bat etortzeari lehentasuna emanaz kontzertu politikoaren beraren aurretik.

Gure autonomia erkidegoaren funtsezko ezaugarri da elebitasuna, gure gizartea ulertzerik ez dago elebitasunean eta elebitasunetik ez bada, eta edozein gobernu demokratikoren helburu izan behar du, euskal gizartea elebidun izaten jarraitzea.

Gure politika beraz elebitasunaren aldeko politika izango da eta politikagintza horretan Euskal Autonomia Erkidegoko gizartearen bi hizkuntzetako baten alde egiten den lana ez da inoiz ere izango eta ezingo du inor ere hartu bestearentzako kaltetzat. Hitzunen eta beraz herritarren eskubideak daude jokoan, eta guztiekiko eta guztien eskubideekiko errespeturik zorrotzena, baino ezin da izan gure jardueraren ipar orratza, askatasun eta berdintasunarekin batera.

Askotarikoaren baina baita kohesionatuta dagoen gurea bezalako gizarte bateanez bait dago askatasunik, berdintasunik ez dagoenean. Ez da berdintasunik ere askatasunik gabe, baita hizkuntzaren ikuspegitik ere.

Baina halaber, gizarte kohesionaturik ere ezin da egon baldin eta politikagintzaren edozein esparrutan eta beraz baita eta bereziki hizkuntza politikan ere administrazioaren jarduerak herritarren bizikidetzak baketsuak kaltetzen badu.

Alde honetatik, gure sailaren jarduera bereziki borrokatuko da askok hizkuntzen gatazka deitzen duten fenomenoaren aurka. Gure ezin utzizko helburua baita hemen ere hizkuntzen arteko bizikidetzak. Esan nahi baita hitzunen arteko bizikidetzak.

Horretarako garrantzitsua iruditzen zaigu kultura sailaren barruan euskal gizartearen elebitasunean sakontzen segitzea. Izan ere adostasuna eta bat etortzea ez baita inposa daitekeen ondasun bat, ideia eta jarrera desberdinen kontraste eta eztabaidatik baino atera ezin daitekeen sintesia baizik.

Adostasun espiritu hori eta erabateko errespetuan oinarritutako elkarlan jarrera hori zabaldu eta eskaini ere egin nahi genizkieke euskararen mintza esparruan dauden eskudun erakunde politiko desberdinei, hala gure erkidego barrukoei nola kanpokoei, bereziki Nafarroako Foru Komunitateko Gobernuari eta Frantziako Euskal Herri partean edo Iparraldean administrazio esparruan daudenei ere.

Euskarak edozein kultura hizkuntzak bezalaxe bere gizartean bertan arnasa egin ahal izateko halako hedatze bat behar duen bezala, behar ditu oro bat ezagutza, proiektzioa eta ospea bere mugetatik kanpo ere.

Horretarako kementsu helduko diogu teknologia berrien desafioari balioko baitigu geure burua sarean jarriz (...) lurraldetasun edo mintza eremu kontzeptuak gainditzeko. Eta gure hizkuntzak gizaki ororen eskura jartzeko.

(...) euskal hitz izango da arrotz, entzun, ulertu, aztertu edo ikasi nahi duenarentzat. Hitzen eta hizkuntzen zibilizazioan euskarak bere txikian hizkuntza handi izan behar du, presentzia sendoarekin.

Horretarako legegintzaldi honetan estrategikotzat jotzen dugun lanabes eta egitasmorik onenetako bat jarriko dugu abian Etxepare Institutoa, bereziki babestuko dituen euskarari eta kulturari buruzko ezagutza molde guztiak eta nazioarte mailan zabalkundea eta proiektzioa ematera zuzendutako ekintza guztiak.

Ahal den neurrian zuzenduko ditugu haren ibilbidearen lehen pausuetan egindako hutsak eta haren osaketa burutuko dugu euskal gizartean merezi duen gardentasun guztiarekin. Eta haren jardunari dagokionez euskal herritarrek euskararen aldeko ahaleginetan behar dituzten berme guztiakin.

30 urteko autogobernuaren ondoren, nabaria eta ukazina da, euskal kulturak eman duen jauzi kualitatiboa, aski da atzera begiratzea 70eko hamarkadara, oroimenik gabe gogoratzeko garai hartako Euskadi hura. Hizkuntza politikarik ez zuena, kultura folklore hutsetik aruntzako ulertzeko biderik ez zuena, garaiko erakunde politikoaren utzikeria eta baita (...) ere gainditzeko ekinbide militante pertsonal eta kolektiboa besterik ez zuena.

Euskadi hark, jakina, ez zuen Guggenheim bat, Artium bat, Koldo Mitxelena kultur une bat, Euskalduna jauregi bat edo oraingo Kursaal bat, Euskadi hark ez zeukan artxibategi proiekturik, ezta euskal liburutegirik, edo gure kultura azpiegituren arauketa eta antolaketarik.

Ez herritarren eskaintza sortzaile bat eskaini edo eragiteko aukera bideratuko zuen azpiegitura sare egokirik, ez gogorik, ez askatasunik, eremu (...). Esan bezala, asko eta asko egin da, egin eta lortu da Eusko Jaurlaritzaren hiru Aldundien eta udal guztien ekimenari esker. Bai eta jakina eta batik bat gizartearen beraren herritarren ahalegin amaigabeagatik.

Horien horrela lau haizetara esan dezakegu gure herria, herri txikia bada ere kultura azpiegitura oso garrantzitsua duela esparru guztietan, arte plastikoetan, antzerki eta musika gintzan, museoetan, liburutegietan, kirolean eta abar.

Jaurlaritzaren ardurapeko jarduera esparrua zein den argi izan arren, egia da kulturaren aldeko jarduera publikoa sakabanaturik dagoela maila desberdineko erakundearen artean, Jaurlaritza bera, aldundiak, udalak eta abar.

Eta horren bitartez askotan gertatzen da halako lehia bat edo sortzen dela batzuetan nork protagonismo handiagoa eskuratzeko eta horrek baliabideak alferriki xahutzea dakar herritarren interesen kaltetan.

Hori dela eta, aurre pauso handi samarra litzateke denon arteko adostasuna lortzea bakoitzari zer dagokion finkatzeko eta denei dagokien egiteko ere zein den zehazteko.

Buru bide hauetan oinarrituta kultura sailaren gidatu behar duten lerro nagusian honako hauek izan behar dutela uste dugu. Batetik, kulturaren esparru horietako bakoitzaren errealitatea erlazionatu eta hierarkizatzea, gure museoen, gure liburutegi sistemaren, gure ondasunaren babesetik eta gainontzeko jarduera alorretatik herrialde baten ikuspegi bat atera dezagun. Eta ez bakarrik argazki nahasi lauso bat, hainbat eragilek egindako sorkuntza lanen metaketa lotura gabe batetik ateratakoa.

Bestetik, elkarrizketan hastea erakunde guztiekin, aldundi eta udalekin bereziki haiek baitituzte hurbileneko kultura garatzeko eskumenak. Bai eta erakunde pribatu eta gizarte eragileekin ere, denon arteko elkarlana bultzatuz eta bakoitzak bere aldetik garatutako ekinbide sakabanatuak saihestuz. Kulturarako benetako azpiegitura eta zerbitzu sare bat sortzeko herritar guztientzat.

Besteak beste, biblioteken katalogo eraginkor bat, irakurketa bultzatzeko sistema hobea, herritar guztientzat irekitako artxibategien digitalizazio funtsa, antzoki sare eraginkorra, museo sare duin bat, gure talentu eta sortzaile gazteen sustapen lan egokia edo kultura ondarearen alorreko iharduerak ahalik eta oztoporik txikienekin gauzatu ahal izatea.

Alde honetatik, orain dagokigun egitekoa ez da izango kultura azpiegitura berri gehiago eraikitzea museoak, liburutegiak, kultur guneak, baizik eta behar den gogoeta partekatua egitea inplikaturik dauden erakunde eta eragile publiko eta pribatu guztiekin orain dauzkagun azpiegitura horiei etekin gehiago ateratzeko, eraginkorrago eta sozialki errentagarriago ere bihurtzeko. Hori dena, jakina, dagoeneko hartuta dauden eta hartzeko ditugun konpromezuetan hutsik egin gabe.

Era berean, gobernuen kultura ihardueran paper garrantzitsuegia ematen zaien diru laguntzez harantzagoa doan politika sendoago eta arduratsuago baten aldeko apustua egin nahi dugu. Administrazioak zabalik eduki behar ditu ateak kultura eragileen ekinbide pribatu edo publikoa bultzatzeko, baina bere egitekoa eta erabakiak ezin dira horretara mugatu, argi utzi behar du zein erantzukizun hartzen duen bere gain, halako edo holako proiektuen alde eginez eta proiektu desberdinen hierarkia erabakiz.

Lehenago azpimarratu dut kulturak ere baduela dimentsio ekonomiko nabarmenik ere, baina kulturaren funtsezko helburua ezin izan daiteke ekonomia suspertzea, nahiz eta kulturak ere parte hartu behar duen lurralde bakoitzaren garapen estrategietan. Ez dezagun ahantz, izan ere, ondarea eta kultura funtsezko parametro batzuk direla gizartearen bizi maila neurtzeko. Horrekin batera, gure herrian kulturak duen eta izan behar duen nagusitasun eta paper estrategikoa ere azpimarratu nahi dugu, argi uzteko ekonomiaren ahulaldi batean kultura ezin dela izan mozketak jasango izan dituen lehena, eta gutxiago bakarra, bahituran utz daitekeen luxuzko ondasun bat balitz bezala.

Kultura ondarearen esparruan, gaur egun inbentariatzen eta kalifikatzen diren erreferentzien kopurua nabarmenki handituko duen prozedura bat jarri behar dugu abian. Kultura ondarea babesteko egitarau bat taxutu eta garatu beharra dago, hainbat urtera begira lan egiteko erak eta erakundeen arteko harreman bideak aldatuz. Aipatutako helburu hori benetako errealitate bat izan dadin eta ez asmo oneko baina bete ezineko amets hutsa.

Egitarau horrek, batetik, monumentuak eta monumentu multzoak izendatzeko dauden mekanismoak aktibatu eta egikaritu egin beharko ditu eta, bestetik, inbentario eta katalogoak berrikusi eta gaurkotzeko tresna modernoak eskura jarri. Bide horretan, Zain izeneko ondarerako prestakuntza zentroaren etorkizuneko garapena balio handiko lanabes bat izango da, alor honetako profesionalen prestakuntza eta ikerlana garatzeko eta Eusko Jaurlaritzaren gaur egungo ondare zentroa osoko uler bide horretan txertatzeko.

Museoen Legearen garapenari begira beharrezkoa da tresnak abian jarri eta hedatze, bai museo bakoitzaren kudeaketa errazteko, bai haien erregistroak funts komun batean txertatzeko. Horrek, eta gure museoen antolamendua bezala beste iharduera batzuek, benetako euskal sare baterantz urratsak ematen joatea ahalbidetu digu, 2006ko legeak eskatzen digun bezala. Nola ez, ekinbide hauetan, beste askotan bezala, ezinbestekoak dira foru aldundi, udal eta eragile probatuekiko lankidetzak eta elkarlana, Euskadiko museoen panorama epe laburrean antolatu ahal izateko, eskaintzen errepikapena saihestuz, bakoitzaren ekarpenak eta irizpideak bateragarri eta elkarren osagarri bihurtuz, eta azken 30 urteotan euskal museoen kopurua zazpi aldiz biderkatu duen errealitateak berez dakarzkigun zailtasunei aurre eginez.

Artxibategien kasuan, aurreko Jaurlaritzak prestatutako aurre proiektu bat besterik ez badugu ere oraindik, badago plan bat eta bereziki konpromezu sendo bat ere Artxibategi Nazionala sortzeko, Euskadiko administrazioak autogobernuko azken 30 urteotan ekoitzi dituen dokumentu funtsak jasoko dituenak. Abiapuntu horrekin, Artxibategi Nazional hori erreferente egoki bihurtu liteke beste artxibategi funts batzuk ere baldintzarik onenetan jasotzeko, bai esku probatuetan daudenak bai gure autonomi erkidegokoaren mugetatik kanpo egon arren gure herritarren dokumentu ondarerako garrantzi handikoak direnak.

Nolanahi era den, Artxibategi Nazionalarekin etorkizuneko euskal liburutegiarekin gertatzen den bezalako zerbait gertatzen da, alegia, erakunde publiko eta pribatuek alor biotan garatzen duten iharduera koordinatu, bateratu eta arautuko duen garuna izatea dutela eginkizun nagusi, baina ez bakarrik, eta garun edo zerebro horrek bokazio garbia izan behar du elkarren arteko sarea izan dadin.

Kasu batean zein bestean, biblioteka eta artxibategi nazionalen eszenatoki naturala, hain zuzen ere horregatik ahalegin handia egin beharko da ardura dugun administrazio desberdinen artean euskal dokumentu eta liburu funtsak digitalizatzeko, beti ere kontuan izanik gure kultura herri txiki baten kultura dela, bai, baina interes handia pizten duela munduko lau bazterretako aditu eta ikertzaileen

artean. Funts eta ondare horiek digitalizatzeko, eta jendearentzat eskuragarri jartzeko, helburu hori erdiesteko bidean eraginkortasuna izan beharko da beti gidari, lehentasuna ezarriz gure herriak dituen funts historiko ugarientzat.

Azkenik, euskal bibliotekaz denaz esan batean, garun eta liburutegi digitala izateaz gain ahalegin berezia egin beharko du irakurketa sustatzeko politika eraginkor bat garatzeko. Horretarako, dagoeneko martxan dauden ahaleginen beharra izango du, hala nola katalogo orokor bati eta liburutegi sistema nazional duin bati dagokiena.

Ildo horretatik eza zaigu egokia iruditzen hiri nagusietako liburutegi zerbitzu handiak euskal liburutegien sistematik kanpo egotea, edo euskal sistemaren katalogoa katalogo askoren metaketa izatea eta ez katalogo bakar bat.

Irakurketa publikoarekiko, konpromezua nonbait gauzatu eta frogatu behar bada, gure liburutegi publiko eta eskola liburutegiak egokitzeko ahaleginean frogatu behar da, euskal erkidegoak merezi duen maila egon daitezen.

Jaurlaritza osoak eta kulturari dagokion esparruan, gure sailak 2016an Donostia Europako kulturaren hiriburu izateko hautagaitzarekin dugun konpromezua ekarri nahi dut gogora, proiektu honetan islatzen da donostiarrena bezalaxe euskal herritarra askoren gogoia, egitasmo honetan azpimarra herritarren indarrean egiten da, hiri eta herri arteko sare ehundua den baliabidean, hizkuntza eta hizkera aniztasunean, eta bake garaietako ezinbestekoak diren giza balioetan. Europarako erreferentzialtasun horretan, Donostia ordezkari giza izendatuz Euskal Herri osoak egin behar dugu lan.

Utzidazue orain kulturaren sustapenaren alorrean gidari izango ditugun jardun lerro nagusiak aipatzen, batetik sormenari dagokionez, gure herrian gaur egun dagoen sormen ehunari babes emango diogu adierazpen artistiko desberdinetan, arreta berezia eskainiz, oro har kultura industritzat hartzen diren kolektibo ekoizle guztiei.

Gure kulturaren edukien zatian handi baten sormena pertsona, enpresa eta eragile pribatuen esku dago eta horiek ere laguntza eta babes berezia izan behar dute orain bizitzen ari garen beheranzko ziklo ekonomikoan, sektorearen bolumenetik ahalik eta gehienari eusteko eta, aldi berean, etorkinari begira berritzailez diren ildoak garatzeko.

Puntu honetan, gure babeslana bereziki bi norabidetan zuzenduta egongo da, batetik hizkera berriak babestea eta bestetik talentu berriak babestea.

Lehenari dagokionez, zaila da sormen prozesua garatzea sormen horrek behar dituen egitura eta espazioak eduki gabe, nola diren diziplina desberdinen arteko elkar truke eta elkarganatzea, beraz administrazioaren eginkizunen artean egongo behar du sormenaren fabrika edo lantegi horiek bideratzea eta proiektu horren bideragarritasuna aztertzea.

Eta bigarrenik, talentua da sormenaren elikagai bakarra baina talentuak prestakuntza egokia eskuratzeko ezinbestekoa den prozesu batean txertatu behar du, hortik abiatuta gero eta gorago hegan egingo badu. Hemen, adibidez, aurreratu dezaket gure sailak babesa emango diola arte eszenikoaren goi eskola abian jartzeko asmoari.

Beste alde batetik, kultura plangintza eta parte hartzearen alorrean sarturik, kulturaren euskal planak aurreko Jaurlaritzaren azkenaldian alako esparru bat proposatu zuen sektore desberdinek politika publikoetan izan beharreko parte hartzea bideratzeko, elkarrekin eta pertsonarik errepresentagarrien bitartez eta hori intentsitate eta emaitza ezberdinekin garatu da.

Beharrezkoa iruditzen zaigu gaur egungo egoera berrirakurtzea eta prozesu honek gaur arte erdietsi dituen lorpenak eta erakutsi dituen gabeziak aztertzea, kulturaren euskal kontseiluan, adibidez, kasu bakoitzaren jarraitzeko modua erabakitzeko halako plan estrategiko baten bitartez.

Horretarako, nola ez, batzorde sektorial bakoitzeko eragile desberdinekin kontatu beharko da, sektorekako ohiko banaketan sartzen ez diren errealitate azalkor eta mugakide berriak ahaztu gabe, maila honetan apustu argia egiten dugu sektore bakoitzean errepresentagarritasuna duten elkarrekin indartzeko, garapenerako eta errealitatearen eraldaketa positiborako motore direlako.

Helburu horri begira, gehiegizko mendekotasunean edo otsankerian erori gabe ihardutea eta lan egitea ahalbidetuko dieten hitzarmen eta laguntza neurriak bultzatuko ditugu.

Kultura eta berrikuntzaren gaira etorririk, kultura industria da digitalizazioaren eta komunikabide eta hedabide berrien agerpenaren eraginik handiena jasaten ari diren sektoreetako bat. Industriaren munduan orain arte funtzionatu duen logika hautsi egin da, dagoeneko edukia ez dago loturik halako euskarri bati, logika tradizional horretan gertatzen zen bezala, eta horrek ikaragarritzko iraultza ekarri du industria horien balio katean eta edukien sorrera eta banaketa prozesuetan.

Iraultza horrek, gainera, are eragin handiago izango du kultura txikietan globalizazioaren eta deslokalizazioaren fenomenoek bereziki kalte ditzaketelako. Bide horretan, giltzarri iruditzen zaizkigu honako bi lan ildoak.

Batetik I+G+B, Ikerketa gehi Garapena gehi Berrikuntza alorreko politika berari askoak bultzatzea sektore bakoitzaren barruko normalkuntza komunikazionala sustatzeko, eta bestetik produktu eta eduki berrien bideragarritasun eta zentzua aztertzeke zeharkako ikuspegi bat erabiliz, beste eduki industriekin batera eta ahal den guztietan software askeko erremintak erabiliz.

Beste alde batetik, eta ikusgarritasun handiagoa erdieste aldera, kulturaren atari elkar eragile baten garapena bultzatuko dugu, elkarrentzako plataforma ireki

bat izan dadin, eragile guztien parte hartzearekin, kultura adierazpidean zabaltzeko eta balizko merkaturatzerako, tresna egokia izan daiteke elkar eragintza eta komunikazio kanal berriei egokituta dauden baliiodun edukiak ere hedatzeko, beti ere elkarrizketan eta ikuspegi ireki oinarrituta eta sortzaileek beren lanarekiko dauzkaten eskubideei eta herritarren sor zaien errespetuarekin.

Alor honetan gaudela, bestalde, ezin ditzaket aipatu gabe utzi e-kultura deitzen denak dakarkigun erronka berriak.

E-kultura ez da kultura berri bat, une batean edo bestean saretik igarotzen diren kultura prozesuak baizik. Kultura digitala bai da berria, ordea, eta betiko gure kultura analogikoa odolberritzera etorri da, eta gure artean geldituko betiko.

Horregatik, administratibotik bultzatu beharko dugun e-kultura alorreko politiketan edukiak, balio aniztasuna, komunikazioa, elkar eragintza, baliabide berriak, sare hiritarren dinamizazio –batez ere gazteen artean–, kudeaketa molde berriak eta abar uztartu beharko ditugu.

Hau guztia aldaketa garrantzitsu bat da, etengabe garatzen ari dena eta kulturaren barruan oinarri teknologikorik handiena duten alorrak barne hartzen dituen. Argi eduki behar dugu norabide horretan ikertzen jarraitu behar dugula.

Gazteriari dagokion esparruan, bereziki interesatzen zaigu eztabaida sozial eta politikoko bati ekitea, aurreko legegintzaldian posible izan ez zen legea onartzera iristeko, oraindik beharrezkotzat baitugu euskal gizartearen zati honi eskaintzen zaizkion ekintzak antolatu eta garatzeko.

Era berean, beharrezkoa da Gazteria zuzendaritzaren baitatik zeharreko politikak suspertzea, gazteengan zuzeneko eragina daukaten arazoetan arduraren duten Jaurlearitzaren beste sailekin, osasuna, etxebizitza, herrizaingoa, lana, hezkuntza eta abar elkar lanean aritu ahal izateko. Horri gagozkiolarik, gazteriarako politikaren helburu argi izan behar du beren jatorrizko etxetik ateratzen diren gazteen portzentaia nabarmenki handitzea erkidegoan, eta 25 eta 29 urte bitarteko adinarekin bere familia gunea osatu dutenen kopuruak gora egitea.

Gazteria Legeak, helburu horri begira, gazteriaren euskal sistema bat taxutu behar du, gazteentzako baliabide eta eragileen sare publiko egituratu gisa, haren egitekoa beste sistema publikoen laguntzaz, gazteriarako politiken bultzadarekin gazteen emantzipazioa lortzea izango da. Oro bat, behar diren neurriak hartu behar dira gazteek ere parte hartze aktiboa izan dezaten euskal gizartearen eraikuntzan eta euren bizi proiektuaren garapenean.

Neurri horiek euskal administrazio publikoen gazteria politiken esparruan bultzatu beharko dira, gizarte eragileen lankidetzarekin.

Hori dena beti ere gazteek eragile aktibo gisa duten papera eta arduraren aitortuz, horretarako euskal gazteriari, elkarteetan antolatuta egon zein ez, politika horien

diseinu, garapen eta jarraipenean parte hartzeko eskaintzen zaizkion bideak zabaldu eta hobetu beharko dira.

Bestalde, kirolari gagozkiolarik, aldiz, Kirolaren Euskal Planari berriz helduko diogu, orain arte aurrekoak izan dituen emaitzak behin aztertu eta gero. Alor honetako gure ekinbidea lau esparrutan garatzen diren politiken bitartez gauzatzen da, hots, eskola kirola, errendimendua, lehiaketa eta esparru profesional eta olinpikoa.

Kirol politikaren alorreko gure ekintzak izan dituen ardatz nagusiak kirolak berak dituen balioak izango dira, ahalegina, elkartasuna, osasuna, gizarte kohesioa eta abar, bai eta baliabideen kudeaketa eraginkorra eta hobekuntzari eta berrikuntzari etengabeko arreta ematea.

Arreta berezia eskainiko diogu herritarren kirolgintza suspertzeari ere. Nahi genuke, oro bat, gure eliteko kirolariak behar dituzten baliabideak izan ditzaten, munduan barrena gure kirolaren ordezkari duinak izan daitezen.

Sartuko naiz orain nire agerraldiaren azken zati honetan hizkuntza politikaren alorrean, gure sailak legegintzaldi honetarako erabiliko dituen irizpide nagusiak azaltzera.

Gure planteamenduen oinarri-oinarrion egongo da Euskadiko errealitatea askotariko errealitatea dela gizarte, politika, kultura eta hizkuntzaren ikuspegitik, izaera plural edo askotariko hori behin eta berriz azpimarratu behar dugu, funtsezko baldintza da politika demokratikoaren alderdi guztietan. Ezinbestean txertatu behar da administrazioaren ihardueran eta, arrazoi gehiagorekin, hizkuntza politika diseinatzeke eta gauzatzeko orduan.

Lehen oinarrizko abiapuntu horrekin, gure sailak aurrera eramango duen politikan pluralak ez ezik, pluralistak izatea izango da gure iparrorratza, gure gizartearen errealitatea askotarikoa delako, hain zuzen ere, eta denek aurrera egitekotan elkarren beharra daukagulako, desberdina denaren, gu ez bezalako denaren beharra.

Hortik hasita, gure hizkuntza politikak aintzat hartu eta errespetatu egingo ditu euskal herritarren desberdintasunak, eskubideak eta askatasunak. Politikak, oro har, eta beraz hizkuntza politikak ere, erabakiak hartzea esan nahi du, herritarren eskari desberdinei erantzuteko orduan halako hierarkia bat ezartzea, eta horrek bere ondorioak dauzka hizkuntzaren eta hiztun herritarren baitan, erabaki horiek arau edo lege bihurtzen diren neurrian.

Hau da, politika horrek eskubideak onartzen dizkie batzuei eta horrek beste batzuen obligazioa ekartzen du, horregatik oreka funtsezkoa izango da hizkuntza politika hori ez dadin sar kontraesanean herritar guztionak diren funtsezko beste eskubideekin.

Alde honetatik, ahalik eta adostasun sozial eta politikorik handiena daukan hizkuntza politika garatu nahi dugu datozen urteetara begira, gure gizartean dauden eragile soziopolitiko desberdinekin negoziatuz eta haien partaidetza integratuz, bistan delako hizkuntzaren kontuan ere gizarte demokratiko batean behar den bezala ikuspegi desberdinak daudela, begirada desberdinak.

Bete betean uste eta defendatzen dugu euskal herritar orok duela eskubidea hautatzen duen hizkuntza koofiziala nonahi eta noiznahi erabiltzeko, are gehiago administrazioarekiko harremanetan.

Horregatik, administrazioak bere esparruan, baina baita gizarteak berak ere, aitortu eta onartu behar du euskal gizartea, gizarte elebiduna dela, eta gizarte horrentzat lanean daudenok helburu politiko argizat izan behar dugu behar diren ahaleginak egitea euskal gizarteak elebidun izaten jarrai dezan. Burua galdu ezean, inork ere, ez pertsona batek, ez erkidego politiko batek, ez lioke uko egingo hizkuntza bat ezagutzeko eta erabiltzeko aukerari.

Nola nahi ere, gure politikagintza gidatuko duten abiapuntuen artean garbi eduki behar dugu euskal gizartearen errealitate elebidun hori ez dela simetrikoa eta simetria horrek halako tratamendu egokia behar duela politika, administrazio eta lege ikuspegitik. Errealitate asimetriko horrek esan nahi du hizkuntz bakoitzarengan bi hizkuntzek ez dutela toki berbera okupatzen eta ez dituztela eginkizun berberak betetzen, eta beste horren beste esan daiteke gizatalde, erakunde edo lurralde desberdinei dagokionez ere.

Egia da asimetria horren atzean halako faktore historiko batzuk daudela, baina hizkuntza politika demokratiko batek ezin bestean izan behar ditu kontutan, orain aldiko herritarren bizikidetzak exigitzen dituen baldintzak. Asimetria horrek esan nahi du, halaber, euskal gizartearen hizkuntzetako bat –gaztelania– oso indartsua dela, munduan hitzun kopururik handiena duten hizkuntzetako bat dela, baina aldiz, beste hizkuntza –euskara alegia– ahula dela, oso zabalkunde murrizta duela, baita bere mintza esparruan bertan ere, hizkuntza gutxitua deitzen den horietako bat dela eta horrek nabarmenki mugatzen duela hizkuntza horren hiztunoi aitortzen zaizkigun eskubideen funtzionaltasuna.

Horregatik, lehenago aipatu eta goraiatu dugun adostasun giro horren barruan, inor ez litzateke harritu beharko euskal administrazioa osatzen duten erakunde desberdinek eta haien buru, baita Jaurlaritza honek ere, ahalegin eta baliabide nabarmenki handiagoak bideratzen baditu euskarari babes gehiago emateko eta kultura- saila bereziki konprometitua badago euskararen sustapenarekin.

Kultura-saila berri honentzat, sustapen lan horren barruko ildo garrantzitsuenetako bat izan behar du euskal hiztunetan eurretan euskararen belauneko belauneko transmisioa ziurtatzea, horretarako era guztietako baliabideak jarritz.

Izan ere, euskarari ezin bestekoa zaio hiztunen leialtasuna, jaiotzeko nahiz jai ondoko euskaldunen leialtasuna, euskaldun guztiok elebidun garen gizarte diglosiko honetan, gure komunikazio behar guztiak gaztelaniak asetzen baditu, edozeinek galdetuko lioke bere buruari zertarako edo zergatik nahi dugu euskara.

Galdera horri erantzunez, bistan da balio komunikatiboaz harago doan leialtasun batek garamatzala euskararen iraupena nahi izatera, askorentzat arrazoi politikoak pisu handia dute leialtasun horretan, beste askorentzat familiarengandik jaso dutenez, gutxi-asko balio afektiboa dauka. Bi arrazoi horiek, ahaltzuak izan daitezke norbanako mailan, baina ez hain ahaltzuak gizarte mailan, politika grinak haize aldakorra bezalakoa izan daitezke, familiarekiko atxikimendua bera ere, alferrikako nostalgia bihur liteke errealitatearen zamapean.

Hori dela bitarte, euskararen bizi-iraupena ziurtatzeko gakoak, politikaren eta baita familia transmisioaren gainetik egon beharko du, zoritzarrez edo zorionez, baliagarritasunak, beharrezkotasunak, komenigarritasunak pisu gero eta handiagoa izan dezakete eta izan beharko dute horretan, eta hor hizkuntza politikak lagundu egin dezake, baina beti ere herritarren borondatea izanik azken giltzarria eta herritarren arteko bizikidetzaren orekatua baztertu ezinezko helburu.

Hizkuntza politikaz arduratzen den administrazio sail baten eginkizunen artean delikatuena izaten da, ordea, jatorriz euskaldun ez diren herritarrak ere euskararen sustapen neurrietara erakartzea, bestela esanda elebakar herritarrei erakustea gizarte elebidun baten elkarbizitza ikuspegi politikotik antolatzearen orduan administrazio desberdinek hartu behar dituzten erabakien ondorioetan eurek ere badutela, eta izan behar dutela, egiteko moduko ekarpenik.

Zentzu horretan, inposizioetatik ihes eginez, pertsuasioak izan beharko du saio honen lanabesi sendoena. Hizkuntzetako baten alde hartzen diren neurriak edo hiztun batzuen eskubideen alde hartzen diren erabakiak inork ez ditza har inposiziotzat edo bere buruarentzako kaltetzat. Hitza eta hitzaren kultura da gure tresnarik garrantzitsuenak, eta hitza eta inposizioa elkarren etsai dira.

Bestalde, hizkuntza politika zentzudun batek kontuan izan behar du euskara eta haren iraupena ez direla berdin ikusten Euskadiko eremu guztietan, eta horregatik oso emaitzak desberdinak lor ditzakeela inguru geografiko bakoitzean.

Elebidunen portzentaia handi samarra den tokietan hiztun horien leialtasuna ziurtatzea izan beharko du helburu nagusi, euskararen erabilera soziala indartsuago bihurtu. Elebidunen portzentaia txikia edo oso txikia den tokietan, aldiz, banakako hiztunari aukera ahalik eta gehien emandako dio, bere eguneroko bizitzan euskarari toki gehiago usteko, erabilera indibiduala indartzeko, erabilera soziala askoz zailagoa izango baita da.

Beste era batera esanda, lehenengo kasuan errazagoa izan daiteke euskararen erabilera bultzatzeko neurriak abiatzea, erabiltzaile aktiboak ugaltzea eta bigarren

kasuan, ordea, tokietan euskararen ezagutza bultzatzea nagusiki, hau da, erabiltzaile pasiboak ugaltzea.

Beti ere argi edukiz erabiltzaile pasiboek garrantzi oso handia dutela erabiltzaile aktiboentzat. Eta nik uste gauza gehiago egin beharko ditugu gaur arte baino erabilera indibidual hori ere indartzeko. Euskara bizitza arrunteko hainbat produktutara eramanez.

Orain arte esan dudana izanik gure sailaren jarduera zuzenduko dituen abiaburu eta printzipio nagusiak esan dezadan agerraldi honetako nire mintzaldia bukatzeko, bat gatozela XXI. menderako hizkuntza politikaren oinarriak izenburuz bultzatutako gogoeta irekiaren ondorengo txostenaren bukaeran zerrendaturik ageri diren XXI. mende hasierako hizkuntza politikarentzako lehentasunezko hamalau ildoekin, barkatu perpausatik.

Eta konpromezu hartzen dugu hamalau ildo horiek gure jarduerantz txertatzeko, alegia. Eta uste dut gainera behar baino gutxiago ezagutzen direla eta horregatik irakurriko ditut.

Euskararen ezagupena eta erabilera belaunaldi berrietan bermatzea, euskara ohiko hizkuntza izango duten arnas gune eta funtzioak zaindu, indartu eta hedatzea. Euskararen belaunez belauneko transmisioa bermatzeko eta erreferentzialtasun soziala indartzeko, azken batean helburua ez baita euskararen ezagutza zabaltzea besterik gabe, baizik eta euskal hiztunak sortzea. Familia transmisioa bermatzea oso bereziki 25 urte barru izango diren 30 urte zazpiko gazte elebidunek euskara ere izan dezaten etxeko hizkuntza, hauxe dugu etorkizunaren gako nagusia.

Laugarrena, euskal hiztunen erkidegoa trinkotzea euskararen erabilerarako sare operatibo presentzialak zein birtualak hedatuz eta indartuz. Hiri handietan euskara erabiltzeko aukera areagotzea familia euskaldunei, gazteei eta haurrei lehentasuna emanez. Elebitasun pasiboa helduen munduan eta gutxieneko helburutzat areagotzea eta prestigiatzea. Euskarazko kultura kontsumoa indartzea, euskal kultura industria, ekoizle eta sortzaileekiko ikuspegi askatzaile batetik.

Euskara eta haren munduak etorkinengana hurbiltzea, hauen integrazio zabala eta bereizgarria ahalbidetzeko eta euskara erabilera eremu demografikoki dinamikoetara hurbiltzeko xedez.

Euskaraz komunikatzeko estandarrak malgutzea eta beraztea, hiztun berrien adierazkortasunaren mesedetan. Zuzentasunaren irizpide bakarretik komunikagarritasunarenera eta adierazkortasunarenera igarotzea.

Hizkuntza eskubideak eremu publikoan aitortzeko ezezik errespetatzeko bidean euskara erabiltzeko aukerak bermatzea. Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea. Euskarak mundu ugari ditu bere baitan eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnea.

Proiektatzen dugun baino anizkoitzagoa da euskaren unibertsoa eta are anizkoitzagoa egin beharra dugu, gizartearen pare anizkoitza izatera iritziko bada.

Euskararen irudiar prestigioa ematea, kultura eta komunikazioaren alorreko lorpenak garbi proiektatuz, batetik eta bestetik, euskal gizartearen kohesiorako osagai ezinbestekoa dela praktikan eta diskurtso publikoan adieraziz. Hizkuntzaren teknologiak, informazio eta komunikazioaren teknologiak, euskararen garapenerako baliatzea sarerako euskarazko edukiak sortzea eta komunikaziorako sare birtualak era egokian baliatzea, euskararen normalkuntza eta erabilera aukeren mesedetan.

Izan ere, euskarak informazio eta komunikazioaren teknologiak baliatu behar ditu horixe baitu ezinbesteko baldintza hizkuntza guztiz garatua izatera iristeko.

Eta hamalagarren, hizkuntza politikaren inguruko akordiorik zabalena etengabe elikatu eta sendotzea, euskararen bizi berritzea eta kohesio soziala estu lotuko dituen itun berri baten bila.

Zuzendu dizkizuedan hitz hauetan azpimarratutako ildo politiko eta sozialak ezer ere ez dira, baldin eta horretarako beharrezko den gutxieneko kontsentsua ez baldin badago gure artean eta ondorioz gizarte osoari egiten diot dei eta legebiltzar honi bereziki, orain arte eman diren aurre pausoetan atzerakadarik ez egiteko eta aurrerantzean eman behar ditugun urratsak guztion artean emateko. Adostasun horretara oraindik eta herritar gehiago eta ordezkari politiko ugariago erakarri ahal izateko.

Zuen esanetara geratzen naiz beharrezkotzat jo ditzakezuen azalpenak emateko.

Eskerrik asko.

LEHENDAKARIAK: Eskerrik asko sailburu andrea.

Orain talde politikoen txanda da txikienetik handienera eta Gorka Maneiro kaleratu denez, Basabe jauna zurea da hitza, Aralar Taldeko ordezkaria.

BASABE KORTABARRIA jaunak: Eskerrik asko batzorde buruari eta eskerrik asko baita sailburu andereari ere.

Esan beharra dago plazer handia izan dela azalpenak entzutea eta gustura izan naizela ni behintzat sailburuaren iharduna jarraitzen. Bat natorrelako egin den markoan eta planteatu den nolabait esatearren, planteatu den testuinguruan uste dut ados gatzela gehien gehienetan eta hori nabarmentzekoa iruditu zaidanez hortik hasi gura nuen nire esku hartzea.

Gertatzen dena da begiratu diodala gaurko gai zerrendari eta hor jartzen zuen kultura sailaren iharduera ildoak azalduko zirela, eta egia esan, planteamendu filosofikoarekin oso gustura izan naizen bezala iharduera ildoak inondik inora ez ditut aurkitu. Imajinatzen dut horretarako astia izango dugula.

Zehatzago joz hezkuntza politikaren atalean, hor egin diren planteamenduak uste dut eragile asko eta askoren gehienon babesa izango luketela. Gertatzen dena da gero ez dela mailan jaitsi, egin da zer gura den, zer beharko lukeen, baina ez da esan zer egingo den, gura den eta beharko lukeen hori gauza bidean edo gara bidean jartzeko eta eskertuko nuke horretan zehaztasun handiagoa egin ezker.

Beste gaietara pasaz jakin nahiko nuke titularitate publikoko artxibategi guztien eskuduntza eskatzeko asmorik dagoen edo gai zehatz horren gainean planteamendurik egin den. Jakin gura nuke, 2008ko abenduaren 30ean Praileaitz-i buruz hartu zen erabakia, hau da, txostena aurkeztea jakiteko kultur ondarea eta Praileaitz-en usteak eta bateragarriak ote diren hori erabakitzeko ze asmo duen kultura sailak horren inguruan. Aipatu da sormenari babesa emango zaiela eta ekoizleei arreta, baina gero berriz ere maila horretan gelditu gara eta ez da zehaztaperen gehiagorik egin, eskertuko nuke egingo balira.

Gauza bera egitura eta espazioak sormenerako behar direla, lantegiak bideratu behar direla jaurlaritzak horien bideragarritasuna aztertu beharko lukeela, zerbait egin behar da horren inguruan? Planteatu da non, noiz, zenbat?

Eta bukatzeko talentuen inguruan aipatu da Arte Eszenikoen Goi Eskolari babesa emango zaiola, jakin gura nuke babes hori zertan gauzatzeko asmoa dagoen eta ahaztu baino lehenago ipar Euskal Herria, Nafarroa, Etxepare Institutua aipatu dira badago asmorik Euskal Autonomi Erkidegotik kanporako euskaren babesean sustapenean diharduten erakundeekin orain arte izan diren harremanak maila ekonomikokoak eta bestelakoak mantentzeko eta indartzeko?

Eskerrik asko.

LEHENDAKARIAK: Eskerrik asko Basabe jauna.

Uste dut hobe izango dela guztion ekarpeneei erantzutea, sailburu andrea beraz, Talde Polularretik Oyarzabal jauna.

OYARZABAL DE MIGUEL jaunak: Gracias señor presidente.

Si me lo permite, por parte de nuestro grupo tendré una breve intervención y Carmelo Barrio hará también alguna consideración a la consejera en relación con los museos de patrimonio artístico y la prohibición cultural.

En relación con las líneas generales del Departamento. En primer lugar quiero dar la bienvenida a la consejera, agradecerle por supuesto su explicación, y también la presencia de su equipo. Pero, es verdad que ha hecho una amplia exposición, de lo que son las líneas generales de lo que quiere que sea, de lo que van a hacer los acentos de la acción del Gobierno, pero definitivamente como se ha dicho, queda tiempo para que se puedan ir concretando lo que van a ser las medidas efectivas.

Nosotros consejera, apostamos claramente y compartimos con usted por una cultura abierta. Esa apuesta por una cultura abierta, una política cultural al servicio de los ciudadanos y al servicio del pluralismo. Nosotros, usted reconocía en su diagnóstico, que efectivamente la política cultural en nuestra comunidad ha mirado muchas veces, ha estado anclado, mirándose al ombligo. Son sus palabras, hablaba de autocomplacencia. Hablaba también de reduccionismo.

Nosotros le animamos también a que la acción de su Gobierno esté encaminada a que a partir de ahora también la cultura pueda ser un eje del cambio en nuestro país. Nosotros desde aquí se lo queremos pedir, que también la política cultural sea un eje del cambio. Que en esta nueva etapa se note también, que existe una voluntad clara, porque la política cultural sea una política cultural también distinta, que consolide lo que se ha hecho bien. Se han hecho muchas cosas bien, pero que claramente sea valiente a la hora de corregir errores.

Hablaba de retroceder, nunca, retroceder no, pero corregir todo lo que haya que corregir. Yo creo que hay que ser también valiente cuando se abre una nueva etapa para corregir errores. Nosotros por empezar si me permite por la última parte. En relación también tiene que ver con la cultura abierta, pero enfocándolo a lo que tiene que ver con una de las cuestiones que han marcado el debate de la política cultural que es una política lingüística. Nosotros creemos que hay que combatir la pretensión de fraccionar nuestra sociedad en comunidades lingüísticas diferenciadas.

Nosotros creemos que hay aquí hay una comunidad y que la política cultural tiene que abordar la política lingüística también desde ese parámetro. Por eso, a la hora de abordar la política lingüística, nosotros apostamos por una política lingüística en libertad, que respete los derechos de las personas y le animamos además a que sin ningún tipo de complejo ponga la política lingüística al servicio de ese objetivo.

El objetivo de la libertad de la opción de los ciudadanos y de que en ningún caso la lengua pueda ser un instrumento que se utiliza para discriminar a ningún ciudadano. Que se reconozca como usted dice, nosotros le aplaudimos que lo haya querido poner de manifiesto hoy aquí, por las diferentes realidades sociolingüísticas, que encontramos en nuestro país.

Efectivamente, defender desde esa política lingüística una sociedad bilingüe, caminar hacia ese bilingüismo que últimamente se denomina integrador, pero

efectivamente siempre pensando en las personas. En que no son las lenguas los sujetos de los derechos, sino que son las personas el sujeto de los derechos.

Y desde ese punto de vista, nosotros sí que le pedimos que desde su departamento y puesto que la política lingüística también se tiene que abordar de una manera integral, se traten de evitar actuaciones de cualquier institución, de cualquier otro departamento, actuaciones de imposición sectarias, etcétera, en lo que significa la acción del Gobierno.

Nosotros le planteamos, no sé si lo ha mencionado de una manera muy clara, o se lo pregunto, cuáles son las líneas de revisión de lo que han sido los planes de euskaldunización en relación con los consensos alcanzados en su momento. La revisión de los planes de normalización del euskera, si tiene alguna idea en relación con eso.

También le pedimos que se tenga en cuenta esto cuando hablemos de apoyo a la producción cultural, a la producción artística, a la creación cultural, a la expresión cultural, sea esta realizada o manifestada en castellano o en euskera. O también, como le hemos tratado aquí en esta Comisión, en numerosas ocasiones pensemos en que hay una creación cultural en euskera y también la hay en castellano en nuestro país, que hay una expresión cultural en euskera y en castellano, y que no pueden verse discriminados los creadores, los artistas, los que trabajan en nuestro país en castellano, no se pueden ver discriminados por un departamento que les ha dejado fuera de cualquier tipo de apoyo, subvención y ayuda.

Y en ese sentido, una de las claves de lo que tiene que ser el cambio en la política cultural del nuevo Gobierno, tiene que ser terminar necesariamente con las políticas clientelares. Las políticas del clientelismo que, efectivamente, bueno desde el Departamento de Cultura, hemos visto como a través de la subvención de los programas y de los convenios de este Departamento pues se ha claramente beneficiado a grupos concretos, empresas privadas, organismos, etcétera, personas del mundo de la producción audiovisual, de la producción editorial, cultural, etcétera. Nosotros creemos que una de los principales objetivos de su nuevo Gobierno tiene que ser evitar el clientelismo y tratar de que los recursos del Departamento puedan dedicarse, efectivamente, al fomento de la actividad de la producción cultural en todos los campos.

En relación con esa política lingüística, nosotros le animamos a trabajar en ese sentido por el consenso y nosotros, desde luego, tendemos, le ofrecemos todo nuestro concurso para buscar ese consenso que abra una nueva etapa en la política lingüística, consenso le decía, le hablaba de corregir errores y efectivamente abordar un análisis y una reflexión en los parámetros en los que se ha movido.

A nosotros nos parece correcto las conclusiones del consenso asesor del euskera, nos parece que es un punto de partida razonable para la reflexión y para el análisis, yo creo que en los últimos tiempos el consejo asesor del euskera –liderado

por el anterior viceconsejero de política lingüística– pues efectivamente, reconoció que se había dicho cosas en estos 25 años que no eran las más adecuadas y que muchas veces con la mejor voluntad del mundo, pues se habían promovido acciones en favor del euskera, que lo único que habrían traído quizá era el efecto contrario.

Bueno, pues seguramente a través de esos análisis pues podemos reconducir lo que pueden ser esas políticas lingüísticas del euskera.

Yo, por terminar, un apunte –luego tenemos una comisión en relación con EITB–, pero bueno, se nos hablaba antes mucho en esta misma comisión sobre el clúster audiovisual y la producción audiovisual en nuestro país, también abordar las diferentes industrias culturales, como un motor también económico y también de la cultura y quería saber que reflexión nos puede hacer en relación con eso. Algo en relación con el Consejo Vasco de la Cultura, el famoso observatorio vasco de la cultura.

Antes hablábamos de apertura, queremos saber dónde está, qué idea tiene su departamento en relación con esos organismos, nos gustaría saber quizás es tiempo de otra comparecencia, cuáles son las prioridades de su Gobierno a la hora de plantear los principales proyectos, las principales inversiones, los proyectos en infraestructuras culturales, dónde va a poner el acento su Departamento, si tiene ya diseñado algún tipo de programa en relación con esas prioridades. Total apoyo, por supuesto, a la capitalidad cultural 2016 de San Sebastián y por supuesto, que lo ha dejado claro aquí, me gustaría saber si hay un compromiso además de ese apoyo por parte de su Departamento con acciones concretas, si tiene previsto algún tipo de acciones concretas, además de las que ya se están produciendo, para respaldar esa capitalidad de Donostia para el 2016.

Y sobre el Plan Vasco de la Cultura, hablaba usted de revisión, no sé si le he entendido bien, le he entendido que hablaba de revisión del Plan Vasco de la Cultura y por lo menos un apunte en relación con esas ideas y por donde puede ir la revisión de la que plantea.

En relación con otras cuestiones, Carmelo Barrio.

BARRIO BAROJA jaunak: Sí gracias, señor presidente, y gracias a la señora consejera también por sus explicaciones.

Muy brevemente, porque es para fijar sobre todo la posición del ejecutivo sobre dos pequeñas cuestiones, o pequeñas importantes cuestiones de todas maneras.

El final de la legislatura anterior acabó con varios momentos importantes, es decir, la aprobación de los presupuestos –estábamos en diciembre–, el reglamento del Parlamento Vasco, una cuestión esencial y dos informes muy importantes, dos

informes muy importantes en relación con irregularidades dentro de lo que era la gestión directa o indirecta del Departamento del Cultura, como todos ustedes saben, aprobados dos dictámenes importantes de referencia política en este Parlamento.

Uno, en relación con el Museo Guggenheim-Bilbao y otro en relación con el Museo Balenciaga. Esos informes están ahí, todos los conocemos y los hemos leído, pero esos informes tenían una serie de recomendaciones también, que me gustaría que el Gobierno valorase en este momento y si el Gobierno está abordando alguna actuación en relación con esas recomendaciones como intermediador, también, porque no solamente el Departamento de Cultura, quiero decir, como intermediador esas recomendaciones iban un poco a la actividad del Ejecutivo en relación en museos o con sociedades instrumentales como las que todos conocemos.

Y yo, en ese sentido y, sobre todo, centrándome un poco, aparte de la reflexión general que pueda hacer la señora consejera, sobre las recomendaciones y sobre los informes y sobre lo que se está haciendo en ese sentido sí me gustaría saber qué pasa con el Museo Guggenheim, es decir, alguna cosa hemos podido leer por los periódicos, pero en cualquier caso esta es la Comisión donde tenemos que preguntar, seguiremos interesados con esas cuestiones, qué pasa con la renovación de la dirección, qué pasa con la naturaleza de las sociedades instrumentales, es decir, la tenedora y la inmobiliaria, qué pasa con los cambios y los consejos de administración de estas sociedades, si tiene alguna reflexión que hacer en ese sentido. Y en ese sentido, también saber que conversaciones existen con la Diputación Foral de Bizkaia, precisamente para superar las irregularidades, los problemas que todos hemos conocido, que este Parlamento ha dictaminado y hacer una reflexión de fondo importante sobre esas cuestiones.

Sí que me gustaría también hacer una referencia o dos cuestiones. El instituto Etxepare se ha referido a su importante cometido, es verdad, la Ley que regulaba el instituto Etxepare la aprobamos todos los grupos parlamentarios, salvo Batasuna, EHAK, perdón, y usted también en los medios de comunicación y, recojo palabras suyas y aquí también lo ha dicho, ha habido importantes errores, fruto de las prisas, usted ha dicho también –y lo hemos visto entrecomillado–, Urgell abre un plazo de reflexión para que todo quede limpio y claro, si que me gustaría saber que no está hoy limpio y claro en esas cuestiones y que lo sepa esta Comisión.

Y finalmente, aunque repita un poco lo que ha dicho el señor Basabe, Praileaitz fue también una materia objeto de atención en la Comisión de Cultura, hubo muchas sesiones y muy largas en relación con lo que suponía la defensa del patrimonio cultural vasco, en algo que se estaba estudiando y sí que nos gustaría saber qué lectura o qué actuaciones va a hacer el Departamento en relación con lo que este Parlamento también aprobó a través de proposiciones no de ley importantes y de referencia en relación con unas actuaciones que se le pidió al ejecutivo y que queremos saber como están en este momento.

LEHENDAKARIAK: Mila esker, Oyarzabal eta Barrio jaunak.

Eta orain Talde Socialista izenean, Pérez-Fuentes andrea eta Casado jauna.

PÉREZ-FUENTES HERNÁNDEZ andreak: Muchas gracias, señor presidente.

Haremos dos intervenciones. A continuación de la mía continuará Aitor Casado, refiriéndose a temas de juventud.

Yo quiero expresarle, en nombre del Grupo Socialista, señora consejera, una doble felicitación por la exposición que ha hecho.

En primer lugar, porque a pesar del escaso tiempo que ha pasado, desde que dejó las aulas hasta que se ha hecho cargo el Departamento de Cultura y Juventud, pues nos ha traído un programa bien construido, que marca con claridad algo que agradecemos, que son los pilares filosóficos de las políticas culturales que va a desarrollar, las líneas de actuación generales y los valores transversales que acompañarán las actuaciones del Departamento, y eso es muy importante.

En segundo lugar, le quiero también felicitar en nombre del Grupo Socialista porque su exposición recoge la reflexiones y las orientaciones que han sido el núcleo fundamental de los compromisos electorales de los socialistas vascos con la ciudadanía. Ese reconocimiento de la pluralidad de identidades, de la diversidad como un elemento consustancial de la sociedad vasca y el consenso, y el consenso como instrumento de cohesión política y de construcción de un proyecto de futuro común. Y sabemos que, precisamente, lo que hace posible un proyecto común no viene sólo ni siquiera principalmente determinado por aspectos que tengan que ver con las infraestructuras, las industrias, la innovación e incluso las políticas sociales.

Un proyecto de futuro conlleva la construcción de una espacio cultural y ético donde quepan las diferentes experiencias y memorias individuales y comunitarias que pueblan el territorio nuestro.

Señora consejera, su intervención nos a parecido un ejemplo de cómo pueden diseñarse políticas culturales encaminadas a construir país, desde presupuestos más acordes con la realidad social vasca y también con el actual desarrollo tecnológico en el campo de la comunicación con la e-cultura.

La sociedad vasca, efectivamente, es una sociedad abierta, democrática y cada vez más compleja, pero es una sociedad, además, muy celosa de sus tradiciones y, quiero hacer hincapié, de muy diferentes tradiciones. Y en este siglo XXI, se enfrenta al reto de reformularse así misma, de decidir que queremos ser como país.

Y sabemos que la conexión entre pasado, presente y futuro es fundamental para que las personas y las comunidades se doten de sentido, pero esto no significa

que quedemos presos del pasado, si no que tengamos una ventana y una mirada abierta al futuro y a la modernidad.

Yo creo que ahora más que nunca, y eso refleja su programa, necesitamos crear y recrear conjuntamente nuestras señas de identidad, lo que se dice hacer un relato común, nuevo y romper el ensimismamiento y la fragmentación que ha caracterizado, a nuestro entender, buena parte de las políticas culturales de los últimos años.

Y quiero mostrarle nuestra satisfacción al comprobar, también, que la crisis no es vista como un freno a las políticas culturales, es decir, es lo más innecesario que se tiene y por tanto lo que más se recorta sino que es presentada como una oportunidad para pensar, reflexionar y racionalizar mejor el uso de los recursos, de las importantes infraestructuras culturales que tenemos, que son efectivamente muchas, y para estrechar relaciones entre todas las instituciones y agentes.

Y lo más relevante es que este objetivo que nos propone, el de reorganizar, jerarquizar, relacionar, racionalizar los recursos va más allá de lo meramente funcional, viene acompañado de una clara voluntad de construir país. Es un discurso de país más allá de la meramente función racionalizadora de su propuesta.

Sabemos, y lo hemos sostenido durante muchas intervenciones, que los países, sus relatos nacionales, las lealtades, las adhesiones no existen per se. Se construyen, se negocian en definitiva, y en esa tarea precisamente de construir relatos comunes, lealtades y adhesiones nacionales, en esa tarea tiene un papel muy importante, muchos de los aspectos que usted ha citado como museos, archivos, bibliotecas, todo aquello que se ha definido, como decía (...), los lugares de la memoria. Y usted nos ha puesto sobre la mesa un proyecto de cultura nacional, y eso es muy importante.

Un proyecto de cultura nacional que se adecua, además, a la sociedad del conocimiento de la información y donde la idea de Red convierte este espacio tan fragmentado, real y metafóricamente, en un continuo, que yo estoy segura que nos va permitir construir un país más organizado, cohesionado y diverso.

Y quiero resaltar, también, que la defensa que ha hecho de una cultura abierta, abierta a nuevos lenguajes, abierta a nuevos talentos. Esa idea de incentivar las políticas específicas de I+D en el campo de la comunicación y la cultura digital, yo quiero destacar que es clave, fundamental no sólo para los jóvenes, sino que es clave también para las mujeres y las mujeres, precisamente, que se ven excluidas de muchos de los circuitos culturales y no sólo de los más convencionales.

Y yo creo que todo lo que tiene que ver con los nuevos soportes de comunicación es fundamental para que otras formas de expresión cultural se abran camino.

Respecto a la política lingüística, yo quiero transmitirle la confianza que el Grupo Socialista deposita en usted y en su equipo para abordar una cuestión que se ha convertido innecesariamente en un territorio de conflicto.

Ciertamente el bilingüismo es un rasgo de nuestra sociedad que requiere de consensos que hagan posible el respeto de los derechos, de las hablantes y de los hablantes de las dos lenguas oficiales, que hagan posible la convivencia lingüística.

Desde luego volver al consenso que se generó en torno a la Ley de Normalización de la Lengua Vasca de 1982 y renovar el pacto ya iniciado en la legislatura anterior por el consejero de políticas lingüísticas nos parece un necesario punto de partida para lograr el acuerdo entre todas las fuerzas políticas y los agentes sociales en materia de política lingüística y para ser capaces de transmitirlo posteriormente a la ciudadanía.

Definitivamente somos una sociedad bilingüe, pero lo somos de manera asimétrica como muy bien lo ha expuesto, y por eso los socialistas nos hemos comprometido a fomentar el uso social y el conocimiento de la lengua que está en situación minoritaria y que es patrimonio común de todas y de todos nosotros.

Nos hemos comprometido con el desarrollo de unas políticas lingüísticas respetuosas con los derechos fundamentales de la ciudadanía y adecuadas a las diferentes realidades sociolingüísticas de Euskadi, y en ese sentido estamos plenamente de acuerdo con la línea que ha expuesto.

No voy a alargarme más. Yo lo único señora consejera, termino expresándole de nuevo la satisfacción y ofreciendo el apoyo activo del Grupo Socialista a la labor de su departamento.

Muchas gracias.

CASADO FIGUEROA jaunak: Muchas gracias, gracias presidente, gracias consejera.

En primer lugar, yo quería agradecer todas propuestas que nos ha explicado desde la consejería que tiene ver en materia de juventud y gracias por el super esfuerzo que han hecho para podérmolas contar.

Desde el Grupo Parlamentario Socialista creemos en la importancia que tiene la juventud, las políticas de juventud, la vida política y la ciudadanía en general y por eso nosotros nos hemos puesto como un objetivo a conseguir ya, que este área, la juventud, sea protagonista en el trabajo diario del grupo y lo trasladaremos así en esta comisión.

Por eso en primer lugar si nos gustaría saber qué papel va a tener el área de juventud o qué importancia va a tener el área de juventud dentro del departamento que usted dirige

Respecto a la ley de juventud ni que decir tiene que desde este grupo parlamentario y desde las organizaciones que representamos vamos a impulsar el trabajo para que salga adelante esta ley, ley muy demandada y a la vez muy necesaria. Ley con larga trayectoria, que muchos de los que estáis presentes sabéis, pero que no pudo ser aprobada en la pasada legislatura, porque no reunió los apoyos necesarios. Necesitamos una ley que además de regular los servicios y las herramientas ya existentes, nos pongan en marcha mecanismos, propuestas, planes, acciones concretas relacionadas con las políticas de juventud y las demandas que se plantean.

Y nos parece bastante buena idea la creación de un sistema vasco de juventud, que enmarque todas estas propuestas como nos ha mencionado en la intervención que supondría tener un sistema que otorgaría a la juventud herramientas y agentes necesarios para poder impulsar las políticas de juventud.

Como joven que soy y creo que todos los jóvenes presentes que estamos en la sala, me ha agradado mucho escuchar que desde el Gobierno se tiene en consideración que la juventud es un agente activo capaz de formar parte en la construcción de la sociedad en la que vivimos, aspecto que hasta este momento, no se había planteado por gobiernos anteriores, cosa que hace ver que este área también va por buen camino.

Con relación al deporte, poner en marcha el plan vasco para el deporte, es una medida necesaria, el deporte en Euskadi es una de las actividades en la que más se participa, una de las actividades más participativas, que abarca además, a todos los sectores de la población y es el área en el que se invierte por parte de todas las administraciones, pero es el área que necesita una regulación y un enmarque para poder dar la importancia que tiene.

Por último, me gustaría pedir a la señora consejera que la dirección de juventud haga un trabajo y una gestión transparente, que su objetivo prioritario sea el atender a todas las voces representantes del colectivo joven, independientemente del lugar de residencia o el color político que representen. Que no se tengan preferencias de unos sobre otros, que no me cabe la menor duda de que se va a hacer así y no como ha estado ocurriendo hasta el momento.

Muchas gracias.

LEHENDAKARIAK: Mila esker Pérez-Fuentes andreak eta Casado jaunak.

Eta orain txanda Euzko Abertzeleen aldetik Corrales andreak.

CORRALES GOTI andreak: Eskerrik asko presidente jaunak.

Eta lehengo eta begin talde guztiek egin dugun bezala, eta nik ez dut gutxiagoko izango, eskerrak eman duzun azalpen zabalagatik eta baita zuri ere eta zurekin etorri den ekipo guztiari.

Eta ezkerrekin batera ongiatorria batzorde honetara hemendik egun honetatik gehiago, elkar ikusiko gara hemen elkar lan egingo bait dugu.

Orain arte beste departamentuen buruak entzun edo ikusi egin ahal izan ditugun bezala oso gutxitan ikusi zaitugu edo ikusi dugu departamentuaren jarrera medioetan, lege aldi honetarako politikarik azaltzeko esan dezakegu zuen lege aldi honetarako zeintzuk izango duen erronka ezagutzen ez genituela eta ezagutu gabe jarraitzen dugu behintzat gure taldekideak, oso espektanteak etorri gara gaurko agerraldi honetara oso oso espektante orain arte ezer ez entzun ez dugulako.

Eta zerbait ezkutatuta zeneukaten bezala espero genuen edo pentsatzen genuen, alan hain isil isilik egonda kutxa batetik sekreturen bat ekarriko zenutela honako agerraldi honetara baina beno entzun ahal izan dugunagatik badirudi sekreturik ez zeneukatela departamentuan.

Oso gutxitan ikusi eta entzun medioetan, baina bai oso gutxitan horretan Etxepareren inguruan aurreko departamentuak egin zuen azkenengo prozesuan kontratazioarena batez ere zalantzan jartzen edo zure lehenengo irteera ere hemengo museo batera, San Telmo museora, azkenengo museoa San Telmo departamentuaren menpe ez dagoen museo bat izanda, baina bai departamentuaren infraestruturara planean edo inbertsio planean dagoen museo bat.

Beste kasu aipatzearren, eta ez zuz zuzenean sailburu bezala baina beste gobernuaren bozeramailea den Mendia anderea entzun ahal izan dugu ere medioetan hemengo Euskadiko museo baten inguruan, Guggenheim museoa hain zuzen ere gauzak txarto azaltzen edo esaten edo aipatzen, ondoren gobernuaren errektifikatu ahal izateko beraz gure taldetik eskertuko genizukeela ba hurrengo batean zure gobernuaren kideei hobeto aholkatzea beste hanka sartze bat egon ez daitekeela horrelako moduan egon den orain dela gutxi.

Beraz oso gutxitan ikusi ahal izan dugu departamentua publikoki bai ikusi egin dugu hizkuntz politikaren inguruan gauzak orain arte oso ondo egin direla adierazten eta poztuten gintuen hori entzuteak eta gaurko agerraldi horretan ere agertu egin zarete, beraz ba ez dakigu bakarrik horretarako atera egin bazarete beste guztia ondo edo bikain dagoela uste behar dugu aurreko departamentuak eginda dena ondo eginda egon dela edo beno gure zalantza zergatik orain arte ez duzuen politikarik publikoki egin.

Adostasunean oinarritu duzu zure interbentzio osoa, adostasuna eta adostasuna aipatu egin duzu eta gu era bat ados horrekin politika guztia adostasunez egiten

baldin badira eta martxan jartzen baldin badira askoz ere hobeto, baina adostasuna filosofiaz inguratuta, zure interbentzioaren hasieran departamentuaren filosofiarekin hasiko zinela aipatu duzu eta guk uste izan dugu edo nik behintzat pentsatu izan dut zure interbentzioaren hasieran edo hasiera izango zela filosofia parrafo bat, bi parrafo, baina ikusi egin dugu zure interbentzio guztia izan dela pixkat oronkortasunean oinarrituta eta filosofian oinarrituta eta zehaztasun askoarekin.

Beraz gure ustez bai uste dugula gaur eskegita utzi dituzun gauza guztiak ba beste agerraldi bat beharko luketela ze orain jartzen baldin bagara zuk aipatutako guztia zehazten eskatuz egon gaitezke hemen biharko, orduan ya gure esku geldituko litzateke kasu honetan gure taldearen esku geldituko litzateke hemendik aurrera etor daitezen ba beno guk komeni ikusiko ditugun ekimenak.

Zure interbentzioaren hasieran aipatu egin duzu hausnarketa, hausnarketa prozesu baten sartu behar zarete ba ze gauzak aldatu behar, ze gauzak mantendu behar, zertan izango da edo zertan datza hausnarketa prozesu hori? Buruan daukazu hausnarketa prozesu hori? Zertaz hausnartu behar duzue? Zehaztu dezakezu pixkat? Orokorrean zure departamentuaren hausnarketa izango da edo gauza zehatzak hausnartu edo hausnarketa horren barruan sartuko dituzue?

Kulturaren Euskal Plana 2000. urtean onartu egin zen eta 2000ean maitzean hain zuzen ere kulturaren euskal kontseiluaren eskutik onartu egin zen eta azaroan kontseilu gobernua onartu egin zuen plana. Orduetik hona hainbat eta hainbat izan dira planaren inguruan egindako balantzeak eta planaren eguneratzeak ere eta esan beharra dago aurtengo urtarilean, kulturaren euskal planaren betetze mailaren balantzea 2004 eta 2008 eta balantzearen laburpenaren txostena dago onartua eta otsailean onartuta ere Kulturaren Euskal Kontseiluak onartuta hain zuzen ere Kulturaren Euskal Plana 2009 eta 2012 eta bigarren Kulturaren Euskal Planerako jarrai bideak txostena dago.

Orduan berez, gure ustez zuen politika nondik nora eraman mahai gainean duzue, honela izango da txosten horiek oinarri hartu egingo dituzue ala aldaketarik egingo duzue?

Hizkuntz politikaren inguruan aipatu egin duzue eta poztu egiten gara euskal 21 txostenaren 14 ildoekin ados zaudetela eta horrekin lan egingo duzuela hemendik aurrera kontsensuaren bila beti helburu izanda. Poztu egiten gara eta horrela bada gure laguntza edo izango duzue honela adierazi bai dugu posible izan dugun une guztietan gure politika ere horrela jarraitzea dela eta gure oinarri izan beharko litzatekeela Euskara 21 txostena edo aipatu egin dituzuen ildo horiek.

Aipatu egin dituzuen zenbait gauza ere gustatuko litzaiguke zehaztea, hain zuzen ere, adibidez Salamankako paperen inguruan. Hemen orain dela urte pare bat onartu egin genuen transakzional bat Slderdi Sozialistarekin bat. transakzional horretan esaten genuen posible balitz ez hemendik eskatzen genituela Salamankako paperak, hemen edo hau dela Euskadi dela paper horrek egoteko lekua. Horretaz

zerbait egingo duzue edo zelan egingo duzue aurre transakzional edo hemen akordatutako testu horri?

Picassoren koadroa, Gernika gauza bera. Ez zen hain kontsensua lortu horretaz, baina gure taldeari gustatuko litzaioke honen inguruan aurreko departamenduak jarritako politika jarraitu egingo duzuen edo zer egiteko honen inguruan pentsatuta duzue.

Aurrekontuen inguruan ere gaur bertan egun guztietan ateratzen dago zer nolako murrizketa egongo den 2010. urtera begira aurrekontuetan eta murrizketa horrek eragingo diola departamentu guztien aurrekontuari. Suposatzen dut hori ogasun sailburuak esanda departamendu guztien zuen buruan edo zuen eguneroko bizitzan lanean izango duzuela kontutan hurrengo urtera begira. Ogasuneko sailburuak esandakoak afektatu egingo du kultura departamenduari? Suposatzen dugu baietz eta baduzue zehaztuta ze gauzatan zehazki afektatu egingo dien? Hori jakitea gustatuko litzaiguke.

Diru laguntzaz ez duzu ezer aipatu zure interbentzioan. Diru laguntzak elkarteei uste izan dut edo agian nire erru bat izan da ez naiz enteratu, ez naiz adi egon agian, zuk aipatu baduzu baina zehaztea gustatuko litzaiguke orain arte eman diren diru laguntzak elkarteei edo entitate pribatuei zuen politika zelakoa izango den honen inguruan.

Gero gainera uste dut ez duzula asko zehaztu legeak, zer nolako lege egitaraua duzue zuen departamenduan lege aldi honetarako. Gazte legea gelditu zen eskegita azkeneko momentuan, artxibategien legea aipatu egin duzu zuk ere ia egin dagoela, egitarau pixkat zer nolako legeak ekarriko dituzuen eta aurreko lege alditik hor eskegita gelditu zirenak zelan dauden edo horiekin zer egiteko pentsatuta duzuen.

Gero, uste dut zure Departamentuko izendapen guztiak eginda dituzu, uste dut Ondare zuzendaria oraindik izendatuta gabe daukazuela, noizko izendatzea daukazue buruan ere gustatuko litzaiguke. Berehala beste talde guztiek, nik uste dut izan dutela nahiko denbora izateko, azkenengoa izango da.

Eta kezkatu egin nauena pixka izan du, zuen lehenengo interbentzioan aipatu egin duzu kultura demokratikoago bat egitea gustatuko litzaizuke. Horrek, zer esan nahi du? Orain arteko kultura ez dela demokratikoa izan? Edo, demokratikoagoa zergatik, ez? Edo, aurretik egindako politika zelan ikusten duzue, demokratikoago bat edo kontzeptu hori erabili baduzue.

Eta bukatzeko, bakarrik hori, uste dugula agerraldia orokortasunean oinarrituta egon dela. Hala ere, entzun dugunagatik uste dugu aurreko departamentuak egindako politika jarraipen bat izango, edo jarraipen bat izango duela zuek martxan, beno martxan ez, egingo duzuen lana hemendik aurrera jarraipena baina zure interbentzioa entzunda filosofiaz idatzita. Honela izango da? Jarraipena izango da? Edo zerbait berri mahaigaineratzen duzue? Gaur nik ez dut entzun horrela

zerbait berri martxan jarriko duzuen zer edo zer berri aurreko departamentuek egin ez duena.

Orduan, jarraipen bat izango da? edo berritasunak edo gauza berriak proposatuko dizkiguzue hemendik aurrera?

Eskerrik asko.

LEHENDAKARIAK: Mila esker, Dolores andrea. Eta zurea da hitza sailburu andrea.

KULTURA SAILBURUAK (Urgell Lázaro): Eskerrik asko talde guztiei egindako ohar eta komentario guztiengatik.

Gauza orokor batetik hasiko naiz. Gure gobernuaren politika izan da denok ikusi duzuen bezala ahalik eta azkarrena etortzea hona eta orduan, zuen aurrean etorri gara, beharbada behar baino pixka bat lehenago. Oraindik ere saila nola dagoen eta zer eginkizun ditugun aztertzen eta hausnartzen ari garen momentu batean.

Uste dut adostasun espiritu horren barruan sartzen dela lehenengo urrats gisa dagozkigun batzordeen aurrean agertzea, elkar ezagutzea eta elkarrekin hastea. Eta horregatik, espero dut barkatuko didazuela zenbait alorretan, alor askotan, behar bada sakontzeko betarik ez izatea.

Baina gainerakoan ahalegin bat egin dugu pixka bat agerian jartzeko zein izango diren, egia filosofikoak direla ezarri ditugun ildo horiek, baina uste dugu Kultura Sailaren eginkizunen barruan hain zuzen ere, handienetako bat dela hori, gizarteari transmititu nahi diogun filosofia zein izango den ezartzea. Zeren egia esanda zuek nik baino hobeto edo nik bezain ondo ezagutzen duzue gure dirua, eskuetan daukaguna ez dela gauza asko eta handiegiak egiteko modukoa beste sail batzuekin konparatuta.

Lortzen baldin badugu berriz, gizarteari transmititzea zenbait balore eta zenbait ikuspegi, uste dut bestelako gauzekin batera dudarik gabe, gauza handi bat egiten ari garela eta horregatik gure ustez filosofikoa izatea alde horretatik ezinbestekoa zen, dudarik gabe lehendabiziko honetan eta hurrengoetan ere filosofiari heldu egingo diogu dena dela.

Orain lehendakariaren baimenarekin, egindako interbentzioen birpasa labur bat egingo dut, ia lortzen dudan gutxienez gauza batzuetan erantzun zehatzagoak ematea.

Basabe jaunari, eskertzen dizkiot, denoi eskertzen dizkizuet egin dituzuen adostasun giro horretan sartzeko adierazpenak eta zugandik hasten naiz Basabe jauna alde horretatik.

Hemen zehatz izateko zer horretan ikusten dudan gauzarik nabarmenena Praileaitzen kontua da. Oso oker ez baldin banago, adostasun handia egon zen etxe honetan gai horri buruz, (...) eta hain zuzen ere, gure etxean oso oker ez baldin banago, eta esan dezakedana da gaia ezagutzen dugun neurrian ezagututa iruditzen zaigula, benetan horrek Praileaitz babes berezia behar duela holako edozein, gure ondareko edozein bitxik behar duten bezala.

Eta horren barruan, argi ikusten dugu ez bakarrik kobazuloa bera, dauden dardaretatik ahalik eta babestuena mantentzea baizik eta testu inguru geografikoa, beraz mendi hegala ere babestea, ahalik eta hobekiena babestea oso garrantzizkoa dela. Eta horretan bat gatoz Legebiltzarreko talde gehienek eta kontzertaziozko eta eman duten zerarekin.

Gauza da aztertu behar dugula gaia ondo, badakizue nik uste hor bestelako interesak ere badirela harrobia daraman enpresaren aldetik, eta hori oraindik aztertzen ari garen gaia da, baina gure jarrera alde horretatik garbia da, uste dugu babestu egin behar dela.

Agradezco también al Grupo Popular sus manifestaciones de apoyo. Hay bastantes puntos en sus preguntas que son muy interesantes y que merecen un momento de reflexión, no pequeño.

Les pido en general a todos los grupos un poquito de paciencia. Tenemos intención de venir con temas concretos, más de una vez para explicar cuando vayamos teniendo las ideas claras sobre las actuaciones que vamos a llevar a cabo.

En el caso del Cluster Audiovisual que lo veo aquí subrayado, señor Oyarzabal. La verdad es que lo hemos incluido en nuestra reflexión dentro de las industrias culturales, sí bien es cierto que es una industria cultural que se puede separar bastante del resto por su digamos tamaño, su importancia o en comparación con lo que suelen ser las industrias culturales en nuestro país, en otros ámbitos de la cultura. Desde luego creemos que es un sector al que hay que apoyar en la medida de nuestras posibilidades, dentro de toda la reflexión que hemos hecho sobre la defensa de la industria cultural.

Sobre el Plan Vasco de la Cultura y toda esa reflexión es una de las cosas que tenemos que estudiar en principio. Muchas de las ideas filosóficas, por decir algo así que hemos expuesto, tiene que tener un reflejo en lo que vayamos a intentar a hacer con la revisión del Plan Vasco de la Cultura y pienso que va por ahí la línea, entonces todo lo que he dicho entiendo que tiene que tener reflejos luego en políticas concretas de actuación cultural.

El señor Barrio ha citado varios casos muy concretos que son realmente importantes y dolorosos también para nuestra comunidad como son el Guggenheim y Balenciaga, en el primero de los casos es cierto.

Corrales andreak azpimarratu du. Es cierto que tuvimos ahí un pequeño despiste, pero la verdad es que en realidad no sirvió para dejar patente que tenemos ahí un problema y que lo sabemos y que estamos en ello.

Estamos viendo como hay que interpretar y como hay ¿Qué actuaciones debemos de realizar viendo las conclusiones de la Comisión Parlamentaria? Entonces, esto es claro un tema que tenemos que enfrentar a la mayor celeridad. Pero deben ustedes recordar que no somos los únicos socios que estamos implicados en este asunto y entonces bueno tendremos que hacer alguna cosita. Quiero decir que tenemos que hablar con la Diputación de Bizkaia y ver que solución podemos dar tanto al tema de la dirección como al tema de la gestión.

Ahí hay claramente un problema de dinero, muy grande que afecta o podría afectar dependiendo de las decisiones que se tomen a la continuidad del museo como en la progresión que tiene, magnífica por otra parte de actuación en sus exposiciones y entonces es un problema realmente importante, que sepamos esto cómo lo podemos solucionar y tiene bastantes implicaciones de todo tipo que creo que merece la pena que las exponamos en una comparecencia, en ese sentido.

En cuanto a Balenciaga, en este caso todo creo que ustedes ya saben, pero sino se lo comunico, la hasta ahora la idea que tenemos desde luego es intentar separar algo que me parece imprescindible, lo que es el propio proyecto Balenciaga y la figura del artista que creo que todos entendemos que hay que reservar de los desagradables sucesos que han acompañado a la evolución de ese proyecto.

Entonces en el sentido de lo que nos compromete ese tema, tenemos intención de colaborar como hasta ahora con la Diputación de Gipuzkoa y con el ayuntamiento para que ese proyecto siga adelante, sin duda y hacer lo que esté en nuestras manos para que tenga la dimensión que debería de tener.

Ha salido también el Instituto Etxepare y la historia de los errores. Bueno, merece la pena en un momento, decir que, como ya dije en rueda de prensa, pero bueno que tengo muy claro, tenemos muy claro que la actuación de la consejera anterior no reviste ningún problema, quiero decir que ha actuado, estoy convencida de que ha habido buen hacer sin ninguna duda.

Lo que nos ha llegado a nosotros y lo que vemos es que se ha actuado con excesiva celeridad. Entonces en un intento de dejar cerrado un tema que sin duda, a la anterior consejera le parecía de vital importancia –porque creo que algunos de ustedes conocerán, incluso mejor que yo la implicación que ella tiene y tenía con el proyecto–, pienso que intentó sacarlo en un último momento tal vez porque estaba muy ocupada en muchas otras cosas y bueno, ha habido problemas de procedimiento.

En ningún momento ha habido irregularidades de otro tipo que se han producido, entendemos, porque se ha ido demasiado rápido y algún caso no se han dado los pasos administrativos habituales, con lo cual ha habido algún problema de menor seguimiento de los papeles que salían en el boletín y eso ha provocado problemas.

Claro, eso en general, se corrige en el boletín y no pasa nada. Pero había cambios sustanciales en los sueldos, fue por lo que salimos a la rueda de prensa intentando que los candidatos a los puestos que se ofrecían sufran el menor daño posible y que el proceso tenga la mayor transparencia posible.

Nos da miedo que esa celeridad, enturbie el proceso porque en realidad creo que he dejado claro, que a nosotros nos parece un proyecto muy importante, entonces queremos que salgan los concursos y que los candidatos que se han presentado, no se sientan defraudados en sus expectativas. Esa era un poco nuestra idea.

Señora Pérez-Fuentes, muchas gracias por sus palabras. Ha hecho reflexiones muy interesantes sobre todo he apuntado la de los lugares de la memoria que me ha gustado mucho y que son reflexiones que en general matizan en algunos casos, y completan algunas de las que habíamos hecho nosotros y se las agradezco. Pienso que una de las –porque procedo de filología–, una de las reflexiones que más me ha gustado, es resaltar que la lengua ha sido utilizada o las lenguas han sido utilizadas innecesariamente como foco de conflicto.

Una de las cosas más importantes que quisiera asumir como consejera de Cultura es la de intentar poner a nuestras lenguas por encima de los intereses políticos y de todo tipo que puedan enturbiar la convivencia entre los hablantes, entre los vascos. Entonces, creo que ni al castellano, pero aun menos al euskera, le hace ninguna falta que se le asocie con políticas del tipo que sean. Creo que debe de ser una tarea común de todos los vascos tanto intentar preservar la continuidad de nuestra lengua como intentar conocerla, esto es ya a título personal y desde luego para mí es muy importante la labor pedagógica que deberíamos de desarrollar como Gobierno, en el sentido de intentar hacer comprender a nuestros ciudadanos ¿por qué es importante mantener viva una lengua pequeña? Y ¿por qué es enriquecedor conocer más de una lengua?

Ese tipo de cosas, pienso, que no se hace suficiente hincapié y entonces para muchos hablantes –como comentaban en la comparecencia–, en el texto, es extraño que nos empeñemos en estas cosas y que esa tarea de pedagógica, de explicar por qué lo estamos haciendo, por qué se invierte tanto dinero en este tema, realmente debería ser uno de los pilares de nuestra política lingüística.

Señor Casado, muchas gracias también por sus palabras. Desde luego me ha sorprendido mucho, creo que ya saben que yo no tengo trayectoria política anterior que salgo directamente de las aulas de la universidad. Me ha sorprendido mucho

saber que usted no había sentido que los anteriores consejeros de Cultura, consejeros y consejeras de Cultura, habían pensando o habían declarado que los jóvenes eran digamos dueños de su destino.

Bueno me parece una obviedad y espero poder contribuir a demostrarlo. Nos preguntaba cuál va a ser la importancia de la Dirección de Juventud dentro del departamento. Bueno en principio tiene importancia por si misma y luego quisiera hacer una lectura un poco transversal, no sólo entre los departamentos, sino también con las áreas del departamento. Y me parece que podemos trabajar en equipo en ese sentido, es una de las ideas claras que tenemos, intentar no sólo en políticas de juventud, sino también en políticas de cultura, haciendo también referencia a cosas que he oído de otros grupos.

Que no sean en direcciones estancas, sino en que lo que puedan colaborar entre ellas, colaboren. Y eso me parece muy importante. Y espero que efectivamente nuestra dirección de juventud sea igual de transparente de lo que queremos que sea toda nuestra labor de Gobierno y que represente a todos los grupos juveniles.

Corrales andrea, lan handia ipini didazu, beno, pixka bat harrigarria egiten zait ez dakit zein diren zehazki erabili oi diren ohiturak alde honetatik, baina uste nuen nik apalki Legebiltzarrari eman behar niola lehenik nire jardueraren berri, prentsari baino pixka bat lehenago edo zehatzago bai. Eta egia da behar bada batzuetan espero dela medioetan asko agertzea, ni ez dakit nolakoa izango naizen hemendik hilabete batzuetara, baina orain arte nola ez dudan hedabideetan ateratzeko zaletasun berezirik ba nahiago izan dut pixka bat ikasi zer egin behar dudan eta zertan murgildu behar dudan eta beno gero hasiko gara ezin bestean.

Eta ikusi duzue, gainera denok, nahi gabe ere atera garela dezente, beraz besterik gabe izan da hausnarketatxo puntu bat izan dugulako hedabide kontuan saihestu nahi izan dugulako. Baina kortesia parlamentarioak ere uste dut eskatzen zuela batez ere ildo nagusiak hemen ematen hastea eta hori izan da, ez zegoen sekreturik zerorrek ere erabaki duzun bezala.

Esan dituzun gauza gehien –ia azaletik behintzat–, erantzun diedala pentsaturik, baina izango dugu aukera nahi duzuen guztietan bestelako gauzez hitz egiteko. Bi gauza zehatz ziren, Salamankako paperak eta Gernikako koadroarena.

Nik uste dut honelako gauzak, batez ere sinboloak direla, ez dut uste nire ustea bakarrik denik, Salamankako paperak une honetan jadanik kopia batean, egia da badaude llargin, orduan hori gora behera uste dut hala ere gure eginkizun polit bat izango litzatekeela Salamankako paperak eskatzea eta lortzea eta gure egitekoen artean sartuta daukagu dagoeneko argi eta garbi.

Iruditzen zaigu Kataluniako aurrekariak argi adierazten duela han erabili baldin bazen Kataluniako Generalitate Errepublikarraren zilegizkotasuna argudio bezala paperak itzultzeko ba gure Agirre lehendakariaren gobernuaren zilegizkotasuna berdin-berdin erabili daiteke gure kasuan paperak hona ekartzeko.

Baina bai egia da gaur egungo munduan, holako gauzak eskura jartzea baldin bada gauzarik inportanteena erabili behar dituztenen eskura, paperak non dauden baino paper horiek ziurtatzea ikertzaileen eta ikusi nahi dituztenen eskura, euskarri digitalean eta dauden baliabideen bitartez, hori dela gaurko munduak eskatzen duen lehenengo gauza.

Hala ere aitortzen dizut argiki paperak ekartzearen aldeko apustu garbia egin nahi dugula.

Gernikari buruz ez dut izan astirik pentsatzeko, ez dakit gauzak nola dauden –bakartuko didazu–, baina egia da orain artean ez dudala horretaz pentsatzeko astirik hartu. Begiratuko dugu gauzak zertan...

Hau oso inportantea da egin duzun –nire ustetan– aurrekontuen hausnarketa, hau da murrizketak egongo badira, zer gertatuko da?

Lanean ari gara, bai Gobernu mailan eta baita sailaren barruan ere, horri nola heldu, denok dakizue benetan egoera larria dela eta epe ertainean larria izaten jarraituko duela. Eta jakina, guk adibidea eman behar dugu gauzak bere onera eramaten.

Hori horrela izanik, murrizketak egongo badira, uste dugu egin behar den lehenengo gauza dela gastua ondo egitea, beharrezkoak diren lehentasunak ezarri eta gastatu behar denerako gastatu. Eta behar bada gauzaren batzuk alde batera ustekoak izango dira, ez da ezin bestean kentzea baizik eta lehentasunak ezartzea. Hori da oso filosofikoki oraindik ere esan dezakedan lehendabiziko gauza. Argiago dugunean berriro ere zehaztuko dugu kontua, hor zuen aurrean nahi duzuenean.

Dirulaguntzei buruz hitz egin dut, beharbada hori ere filosofikoezia izan da baina transmititu nahi izan dugun ideia izan da dirulaguntzei, sistemari heldu behar zaiela kultura alorrean ezarritako prozedura arrunta delako. Baina azpimarratu dugu dirulaguntza horiek ez direla ezinbestean indiskriminatuak izan behar, baizik eta uste dugula Kultura sail sendo batek erabaki batzuk hartu behar dituela zenbait alor edo zenbait proiektu interesgarriago iruditzen zaizkigulako, horiei laguntza horiek bideratzen; esan nahi dut apustuak egiteko beharra lantzen ari gara. Hau zertan gauzatuko den zehazteko gauza ez naizen arren une honetan.

Zenbait lege aipatu ditugu, ez beharbada aipa nitzakeen guztiak eta horri ere izan genezakeen lege egutegiari buelta batzuk eman ondoren, komisiolari azalduko diogu. Baina zenbait lege hitzaldian zehar aipatu egin ditut, batzuk mahai gainean ditugulako eta beste batzuk egin gabe ditugulako eta horiei guztiei ahal dugun neurrian dena ezin da 4 urtetan egin baina saiatuko gara egiten.

Ondare zuzendaria izendatu gabe dago, espero dugu epe motz motzean izatea, baina bai egia da izendatu gabe dagoela oso alor konplexua delako. Pentsatzen dut zuek nik bezain ondo edo hobeto ezagutzen duzuela eta orduan ez

da beti erraza pertsona egokia lehenengora edukitzea, baina espero dugu epe motzean hori izatea.

Barkatu gauzaren bat gehiago, bai banekien zerbait ezin nuela esan gabe utzi. Zure azkeneko hitzak izan dira ia gure politikan aurreko sailaren jarraipena egingo dugun edo zer izango den.

Gu ez gara ezereen apurtzera etorri, hori argi izan behar Batzorde osoak. Jarraipena izango da neurri handi batean eta saiatu gara hala ere gure hitzaldian zehar argi uzten zenbait gauzatan oso ideia ezberdinak ditugula edo oso ideia ezberdinak transmititu nahi ditugula zenbait alorretan. Orduan har ezazue pixka bat bi gauza horien konpendio gisa. Alde batetik ondo egin direnak, Oyarzabal jaunak ere holako zerbait esan du, ondo egin direnei heldu egin beharko diegu, zergatik ez, hori horrela da eta hainbat gauzatan ados gaude eta uste dugu gauzak ondo egin direla. Zenbait gauzatan, berriz, uste dugu beste era batera egin daitezkeela gauzak eta legegintzaldi honetan posible den neurrian gauza horiek berbideratzen saiatuko gara eta berriz gauza batzuk ez daude gure planen barruan, baina zehatzagoak izateko benetan beste agerraldi bat beharko nuke.

Hala ere uste dut markatu ditugula hitzaldian zehar zein diren adostasun erabatekoa sortzen diguten eta errebisiorako gogoia ematen diguten alorrak.

Eskerrik asko guztiei egindako oharrengatik.

LEHENDAKARIAK: Eskerrik asko sailburu andrea.

Nik uste dut gauza asko gelditu direla kanpoan, nahi baduzue orain taldeetatik ohartxoren bat edo zerbait motza egin eta 10 minututan nahi baduzue bukatutzat ematen dugu Batzorde hau. Ez da izan gure planteamendua 2 orduko tarte bat uztea, baina horrela etorri zaigu antolaketa aldetik. Orduan ez dakit hasten gara Mikel Basabe jaunak zerbait nahi badu esan eta.

BASABE KORTABARRIA jaunak: Labur-labur eta dagoen aditasun giro honetan esan beharko ekaineko deialdia hala moduz joan denez, irailean deialdi berria egin beharko dugula Batzorde honena.

Berriz ere aldeketasuna markatzeko, hau da, hizkuntzak interes politikoen gainean jartzeko aukera badaukazu, txalo egingo dizugu, uste dut euskararen eta euskaltzaletasunetik guztiok. Jarraitzen dugulako zehaztasun barik hizkuntza politika horretan eta askotariko errealitatea bai plurala ez ezik pluralista bai, eskubide hizkuntza ofiziala noiz nahi eta non nahi batez ere administrazioarekin? Jakina. Handia bat dela eta txikia bestea eta ahalegin eta baliabide nabarmen gehiago beharko dituela txikiak handiak baino? Pozarren. Balio komunikatiboaz harago doala atxikimendua? Bizitza osoa gauza bera esaten.

Oyarzabal jaunarekin ere bat nator. Ez dira hizkuntzak eskubideen subjektu, herritarrak gara eskubideen subjektu. Eta herritarrak bagara eskubideen subjektu eta herritar guztiok eskubide berberak baditugu Erkidego Autonomo guztian, hortik abiatu hizkuntz politika txalotzeko prest.

Eta hori, irailean elkartuko gara.

LEHENDAKARIAK: Oyarzabal jauna... edo Barrio jauna, bai.

BARRIO BAROJA jaunak: Sí, nada, muy brevemente.

Con el tema del Museo Guggenheim. Los cambios van a ser pronto, es decir, los cambios que ha pedido el Parlamento serán pronto o igual pienso, ¿tienen problemas en la negociación ahora con la Diputación Foral de Bizkaia?

Gracias.

LEHENDAKARIAK: Pérez-Fuentes andrea? Ez...

CORRALES GOTI andreak: Labur-labur.

Lehen, gauza bat galdetzea eta egunerokotasunaren inguruan da. Gaur agertu egin da egunkarietan Azpeitiko euskara normalizatzeko araua indargabetu egin duela Gorenak.

Arau hau talde guztiek onartu egin zuten Azpeitiko Plenoan, eta Gorenak dio urratu egiten dituela gaztelaniaz hitz egiten dutenen eskubideak. Hori dela eta indargabetu egin du.

Honi aurre egiteko pentsatuta dauka departamenduak? Edo, gogoetaren bat egin du honen inguruan? Edo, oraindik astirik ez, lehen esan duzun bezala beste gai batzuekin.

Eta erantzun gabe geratu egin da gauza bat, eta izan da aipatu duzula zuk zure interbentzioaren hasieran esan duzula kultura demokratikoago baten bila zabilzala. Zuretzako, edo departamenduarentzako, zer da demokratikoago baten bila joatea?

Eta nire aldetik gehiagorik ez.

LEHENDAKARIAK: Mila esker Corrales andrea.

Sailburu andrea zurea da hitza.

KULTURA SAILBURUAK (Urgell Lázaro): Eskerrik asko.

Irailera etorri gara beraz. Hizkuntz politikan, egia esanda, ez naiz gehiago geratu, baina azpimarratu nahi nuke, batzutan, gehienetan, handietsi egiten dela gure sailaren eskumenak zein diren horretan.

Guk ildoak markatu, aholkuak eman, eta zenbait politika bultzatu ahal ditugu, baina ezin ditugu ez gainerako sailak, ez gainerako eragileak inora eraman laguntza edo aholkua onartzen ez baldin badute, nolabait esateko.

Eta jakina, Jaurlaritzako sailen kasuan, legeek markatzen dute oso argi orain arte horrela izan da eta horrela jarraitzea suposatzen dugu, zer egin dezaketen eta zer ez hizkuntza politikan.

Egia da bestalde, egin ahal ditugun gauzetan hausnarketa garaian sartzen garela aurreko, hain zuzen ere, Euskara 21 dokumentuak azken puntuan esaten duen bidetik. Pixka bat orain ebaluazioa egin ondoren, nola hausnarketa egin ondoren, nola eraman den orain arteko hizkuntza politika, orain da momentua gauza horiek beste bide batetik eramateko.

Eta hor kokatzen gara pixka bat erabileraren esparruan. Nola landuko dugun orain hain garrantzizkoa dela argi geratu den esparru hori, nola gauzatuko dugun, edo nola sustatuko dugun ikusi egin behar. Eta politika errealak zein izango diren eta aurrerago hausnarketaren ondoren zehaztu ahal izango ditugu.

Señor Barrio, sobre el Guggenheim no le puedo dar fechas. Espero que sea en breve, esa sería nuestra intención. He de decir públicamente que no, no tengo problemas con ninguno, con la Diputación de Bizkaia. El único hecho es que todavía no hemos tenido ocasión de reunirnos y hablar del tema, por motivos de agenda, sin más.

Pero vamos, no pasará de este mes que nos reunamos, todavía no tengo una fecha concreta y desde luego uno de los puntos fundamentales de la mesa va a ser que hacemos con esto. Entonces espero que sea muy en breve, de verdad.

Corrales andrea, jakina, ibilbide luzeagoko gauzei buruz oraindik hausnarketan ari baldin bagara gaur goizean irakurri dudan honetaz, bai. Baina, hala ere, eskatuko nioke hizkuntza politika sailburuordeari nola bera gainera ez Azpeitiko baizik eta aldamenekoa den, pentsatzen dut behar bada nik baino hobeto ezagutuko duela alor hau eta laguntzaren bat edo zehaztasunen bat emateko gauza bada, eskertuko nioke.

ETXEZARRETA AIZPURU jaunak: Informazio objektiborik ez daukat eta epaimahiak zer esan duen ere ez.

Baina nik uste dut Azpeitiko ordenantza Lizarrako paktu garaian onartutako ordenantza bat dela, eta ordenantza horrek nire bistarako behintzat akats bat duela. Eta dela, Azpeitia herri euskaldun elebakar bezala kontsideratzen duela iruditzen zait. Eta Azpeitian erdaldun baten harremanak Administrazioarekiko eta memoriaz ari naiz garai hartako ordenantza irakurri ondoren.

Eskubide gabetu bezala edo gutxiagotu egiten duela. Eta benetan, Euskara 21 foroko literatura geure egiten baldin badugu, ordenantza hori, nik uste dut, aurrez aurreko edo kontraesan frontal baten sartzen dela. 6-7-8 urteko memoriak niri ematen didaneraino.

Handik aurrera zehaztasun gehiagorekin irakurri beharko nuke berriro ordenantza eta tribunalaren epaila.

KULTURA SAILBURUAK (Urgell Lázaro): Azkena.

Ez naiz ihesi aterako demokratikoago horregatik, ez nuen inor aipatu nahi hitz horrekin. Nik uste dut demokrazian sakontzea bide normala dela eta orduan, demokratikoago horretan ulertu behar da uste dugula oraindik zeregina dagoela demokraziaren espiritua sakontze lan horretan.

Baina benetan ez da inoren kontrako edo aurrekoen aurkako inolako, ez nuen holako iradokizunik egin nahi, sentitzen dut horrela ulertu bada.

LEHENDAKARIAK: Mila esker sailburu andrea.

Eta 4. puntuarekin bukaera emango diogu batzordeari, 4. puntua da: "Batzordeko mailaren esku ustea informazio edo agerraldi eskei buruzko erabakiak hartzea erreglamenduko 51.5 artikulua araberan". Onartzen da?

Ongi, orduan batzordea bukatzen da, mila esker guztioi.

*Arratsaldeko seiak eta berrogeita hamabietan
bukatu da bilkura.*

